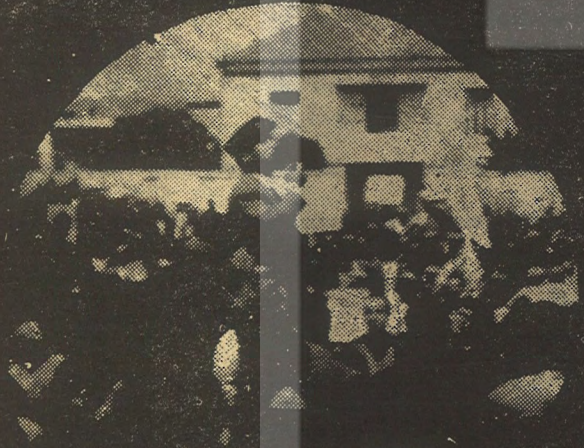

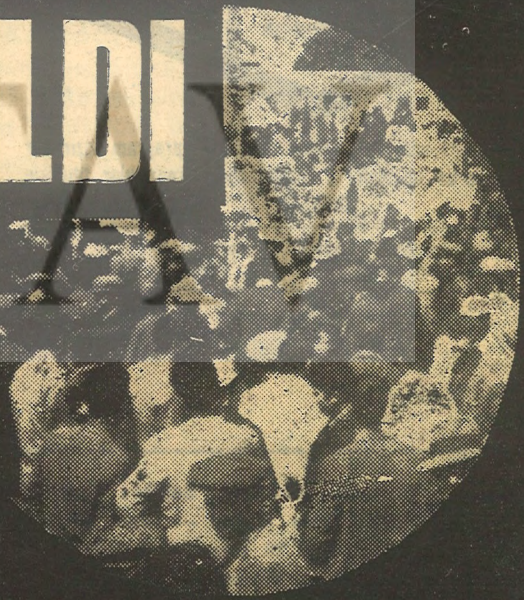
TÜRK SÖZÜ

22 NİSAN 1969
FİYATI 125 KURUŞ
YIL: 2 SAYI

75

SÖKE MİTİNGİ AĞALARIN YÜREĞİNE KORKU SALDI

Mahkeme kanalıyla
aldığımız tekziptir

Ağalık ve başkaldır- ma yoktur

Elimizdeki topraklar Ecdadımızdan kalmış ve bir kısmında sonradan bedeli karşılığı alınmış tapulu malımızdır. Hazine toprağı yoktur. İddia edilen miktar hayalidir. Köyümüz 1951 ve 1953 tarihleri arasında kadastro görmüştür. Ve böylece bu toprakların sahibi olduğumuz ve başkasının haklı olmadığı anlaşılmıştır. 1957 de toprak komisyonu köyümüzdeki hazine arazilerini topraksız köylüye dağıtmıştır. Bu yazıyı gönderen mihtar o tarihte ğine muhatardı.

taşıdığımız soy adı dedemizin rütbesidir. Ailemizde vatani vazifesini yapmayan yoktur. Bize bu toprakların tapusunu devlet vermiştir. Mülkiyet hakkı anayasanın teminatı altındadır. Hukuk devletinde kanun her şeye hakimdir. Bizim haklarımızda kanunların teminatı altındadır. Bizler köyümüze ve vatanımıza yararlı olmak için çalışan insanlarız. Bunu herkes bilir. Hakikat bundan ibarettir.

**BASIN
İLAN
KURUMU**

yurt içinde
ve dışında
etkili
ve israfsız
reklam
ve tanıtma

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır * Eskiz ve program hazırlanır
Objektif tavsiyelerde bulunulur * Tespit edilen programlar titizlikle
yürütülür,

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no:1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın: 60405/153)

TÜRK SOLU : Haftalık Gazete — Sahibi: Şerif Tekben — Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen — İdare Yeri, Yazışma ve Abone
Adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon: 27 39 81 — Ankara
İ temsilciliği: Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A
— Dizgi Tertip: ÖZ—GÖR Matbaası Basıldığı yer: Haşmet Matbaası

Polis AYDINLIK dergisini aramaya kalktı!

17 Nisan 1969 Perşembe günü saat 18.00'de sekiz polis memuru, Aydınlik Dergisinde arama yapmışlar, arama kararına konu olan bildirilerden bir tek adet dahi bulamamaları üzerine Derginin yayın hayatına devam etmesi için zorunlu olan birçok evrak ve yazıyı keyfi ve kanunsuz bir tutumla alıp götürmüşlerdir. Derginin abone kayıt defteri, yayınlanmamış onbeş yazı ve bütün yazışmalar zabtedilen evrak arasındadır. Bugünlerde matbaaya baskı verilecek olan 7. sayı yazılarını ve abone adreslerini alıp götüreren polis, bu tutumuyla Anayasa himayesi altında olan basın hürriyetini fiilen ihlâl etmiştir. Gene anayasamızın haberleşmenin gizliliğiyle ilgili hük-

mü himayesinde olan ve herhangi bir suç iddiası olmaksızın Derginin yazışmalarının da zaptedilmesi, polisin Anayasa hükümlerini hiçe saymasının diğer bir örneği olmuştur.

Bu arada Ankara 3. Sulh Ceza Mahkemesinin 16 Nisan tarihli kararıyla, Aydınlik Dergisinin 4. sayısı, «Milli Kurtuluş Savaşımızda Türk Yunan İşçi, Köylü ve Askerlerine Beyannameleri» başlığı altında yayınlanan yazılarda suç görüldüğü gerekçesiyle toplatılmıştır.

Çıkarılması hazırlıkları yapılan İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesinin plânları ve bir kısım evrakına da el konmuştur.

AYDINLIK

6. Sayı çıktı

L. ALTHUSSER : Devrim Silâhı Olarak Felsefe - Ş. ALPAY : 19. Yüzyıl Ticaret Sözleşmeleri ve Osmanlı Toplumunu - A. O. YÜCEALP : Çağdaş Bilim ve Materyalizm.

ABONE : Yıllık 50 altı aylık 25 Lira - ADRES : P.K. 100 Cebeci - Ankara - DAĞITIM : Fuat Büte (İstanbul), Orhan Özışman (Ege Bölgesi).

Bilim ve Sosyalizm yayınları

“Proletarya İhtilâli Ve Dönek Kautsky”

Sosyalist hareket içindeki akımların derinliğine bir eleştirisi olan LENİN'in bu ünlü eseri, onun, Büyük Ekim İhtilâli'ne götüren şartlar içinde ve ihtilâl döneminde oportünizme karşı yürüttüğü mücadelenin, sosyalizmin tarihinde kesin rol oynayan çetin bir ideolojik mücadelenin ürünüdür. — 10 lira.

22 nci sokak 12/A — Ankara
BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI

T. S. 154

İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel : 27 89 49
— Anadolu Dağıtımı : GA - ME - DA — Yıllık Abonesi : Yurt İçi
40 TL., Avrupa uçak : 80 TL., Amerika uçak : 170 TL., — İlan :
Santimi 20 TL., Yayın İlanları yüzde elli (% 50) İndirilmiştir.

başyazı

Türk'ün bayrağı ayyıldızlı bayraktır

Sevim Belli

Ayyıldızlı al bayrak, dünya tarihinin ilk muzaffer millî kurtuluş savaşının bayrağıdır. O yüce ve kutsal bir devrimci geleneği yansıtır. Türk bayrağına sevgi ve saygı, millî kurtuluş savaşları geleneğine sevgi ve saygıdır. Hiçbir sosyalist, hiçbir gerçek devrimci bunda kusur etmez, edemez.

Türkiye'nin emperyalist vesayet altında sömürülen bağımlı bir ülke olarak varlığını sürdürmesinde çıkarılan sınıfların, işbirlikçi sermayedarların ve feodal mütegalibenin iki cins çığırkanları var:

Birincisi, komprador-feodal ağa ortaklığının daha çok doğrudan doğruya yabancıya bağlı komprador kolunun sözcülüğünü eden «baticılar», «gardrop Atatürkçüleri», millî değerlerimize karşı çıkmayı, mini eteği, ye-ye müziğini ilerencilik diye yutturmaya kalkan kozmopolitler...

İkincisi, komprador-feodal ağa ortaklığının daha çok feodal ağa kolunun sözcülüğünü eden sahte «mukad-desatçılar», özünde dinlerin en ilericisi olan Müslümanlığı yozlaştırıp müslüman ulusların baş düşmanı emperyalizmin ve yerli ortaklarının elinde ideolojik silah haline getirme yolunda çaba gösterenler, Türk ulusunun yüzü güldüğü ak gününde yas tutan, ulusun ağladığı kara gününde bayram eden yobazlar...

Yurdumuzda yabancı tahakkümünün çığırkanlarının her iki kolu da aynı taktiğe başvurumaktadırlar: Halkın kutsal saydığı değerlerden yana görünerek, Türkiye halkının başı dik, insanca bir hayata kavuşması için sa-vaşan gerçek yurtseverleri kötülecek...

Emperyalizmin birinci tip çığırkanları, bunu, emperyalizmi bir Millî Kurtuluş Savaşında ilk olarak yenmiş olan Atatürk'e ve Atatürkçülüğe sahip çıkar görünerek yapmaktadırlar ki, bu davranışları Atatürk'ü mezarında acılarıyla döndürür.

İkinci tip emperyalizm çığırkanları ise, aynı şeyi, Müslümanlığı ilân ettiği andan başlayarak ömrü küf-fara kılıç sallamakla geçmiş olan ve gâvurla ittifakı günah sayıp yasaklayan Peygambere ve İslâm dinine sahip çıkar görünerek yapmaktadırlar, ki bu da Peygambere mezarında acılarıyla döndürür.

*

«Bugün» gazetesi, yukarıda sözü edilen kategorilerden ikincisine giren bir yayın organıdır. Son günlerde, özellikle, düzenleyicilerinden bulunduğu Kalı Pazar'ın yanına bırakılmasından büsbütün şımaran bir yobaz «ceridesi», selâmeti hristiyan petrol şirketlerinin Suudi Arabistanına sığınmakta bulmuş olan kanun kaçağı başyazarının yönetiminde, gerçek yurtsever devrimcilere karşı yalan ve iftira kampanyasında karşı Amerikan 6. filosunun fedailiğini yapmayı Müslümanlığın farizesi sayan «Bugün» gazetesi, 30 Mart 1969 günkü sayısında «Beyazıt Kulesine Çekilen Kızıl Bayrak Rusya'dan Gelmiş» başlığı altında baştan aşağı yalan ve yalan olduğu kadar gülünç bir haber yayınlamıştır. Bunda 12 Şubat 1969 günü Beyazıt Kulesine asılan Vedat Demircioğlu'nun resmine fon teşkil eden kırmızı bezin «Rusya'dan gelmiş bir kızıl bayrak» olduğu, buradaki Sovyet diplomatları tarafından Mihri Belli'ye teslim edildiği, Belli'nin de ema-

neti İstanbul'da bir yüksek yere çekilmek üzere FKF'li gençlere verdiği ve bu genç militanların da «kızıl bayrağın orak-çekiç kısmına herhangi bir kapama vesilesi bulduktan sonra» Beyazıt Kulesine asmayı tasarladıkları ve astıkları, bu yüzden haklarında kovuşturma açıldığı uzun uzadıya anlatılmaktadır.

Antiemperyalist mücadelenin militanlarını halkın gözünde akıllarınca kötülecek için uydurulan, her satırı gerçeğe aykırı bu provokasyon, elbette ki karşılıksız kalmıyacaktır. Yazıda adları geçenler, herhalde kanun vb. yollarına başvurmakta kusur etmeyeceklerdir. Biz burada bu arkadaşların ve özellikle şu anda hapishanede bulunan Mihri Belli'nin görüşlerini yansıttığımız inancı ile bu konuda birkaç söz söylemeyi gerekli buluyoruz:

Türk ulusunun bayrağı ayyıldızlı al bayraktır. Yalnız bugünün Türkiye'sinin değil, yarının sosyalist Türkiye'sini de göklerinde dalgalanacak olan millî bayrak, Mehmetçiğin Anafartalar'da, Dumlupınar'da yükselttiği bayraktan gayrisi olmayacaktır. Ve sosyalistler başta, Millî Kurtuluş Savaşımızın geleneğine, ulusal değerlerimize en derin şekilde bağlı bütün devrimciler bunu böyle bilirler. Türkiye göklerinde bayrağımızdan gayri bir bayrağın dalgalanmasını, Amerikan bayrağının dalgalanmasını hazmedememeleri bundan ötürüdür. Amerikalıların bayrağımıza saygısızlık etmeleri karşısında duydukları derin kin bundan ötürüdür.

Kızıl bayrak, tarihte ilk olarak Fransız proleter hareketinin sembolü olmuştur. 1848 Devriminde olsun, Paris Komününde olsun, bu böyleydi. Büyük Ekim İhtilâlinde Bolşevikler, Çarlık Rusyası'nın kartallı bayrağını indirdiler ve yerine, Ruslarla birlikte birçok uluslardan meydana gelen bir ülke olan Sovyetler Birliği'nin orak-çekiçli kızıl bayrağını çektiler.

İkinci Dünya Savaşına kadar, 200 milyona varmayan nüfusuyla Sovyetler Birliği dünyada tek sosyalist ülkeydi. Bugün Kore'den Arnavutluğa kadar, bir milyarın çok üstünde insan sosyalizm yolunu tuttu. Bu uluslardan hiçbir Sovyetler Birliği'nin bayrağını devralmayı düşünmedi ve kendi ulusal bayrağından vazgeçmedi. Örneğin Kuzey Vietnam'ın kendi ulusal bayrağı vardı. Örneğin, tarih ve kültür bakımından Ruslara en yakın bir ulus olan Bulgarlar eski ulusal bayraklarını olduğu gibi muhafaza ettiler. Elbette ki her ulusun sembolü, kendi bayrağı olacaktır. Ve elbette ki, devrimci bir tarihî geleneği temsil eden ulusal bayraklar sosyalist düzende de ulusların başı üstünde dalgalanacaktır.

Ayyıldızlı al bayrak, dünya tarihinin ilk muzaffer millî kurtuluş savaşının bayrağıdır. O yüce, ve kutsal bir devrimci geleneği yansıtır. Türk bayrağına sevgi ve saygı, millî kurtuluş savaşları geleneğine sevgi ve saygıdır. Hiçbir sosyalist, hiçbir gerçek devrimci bunda kusur etmez, edemez.

olaylar

Şehir ve köy proleteriyası ile küçük burjuvazinin ezilmeye mahkûm edilmiş tabakaları, hızlı bir uyanış içindedir.

Ve Adalet Partisi iktidarının işbirlikçi sermaye ile feodal kalıntılarını temsil ettiğini anlamaya başlamışlardır. AP'li halk düşmanlarının uyanan küteller karşısındaki baskı tedbirleri uyanışı durduramayacaktır.

AP iktidarı gecekonduculara baskıyı arttırıyor

Adalet Partisi iktidarı, gecekonducular üzerindeki baskısını gün geçtikçe arttırmaktadır. Gecekondu vatandaşların hızlı uyanışı karşısında, hâkim sınıfların başvurduğu son tedbir, uyanışı durdurmak için yoksul vatandaşlara gözdağı vermek ve her yönden baskıda bulunmaktır.

Ankara'nın Yenimahalle gecekondularında yapılan yıkım işlemine devrimci gençliğin müdahalesiyle alevlenen son olaylar, bu kez, gene Ankara'nın Tuzluca'yır gecekondu semtine sıçramıştır. Tuzluca'yır mahallesi güzelleştirme derneği başkanı Cemal Toprak'ın anlattığına göre, Adalet Partisi çevreleri, devrimcilerin elinde bulunan bu derneğin kapatılması için hukuk dışı davranışlara yönelmiştir. AP'li Belediye Encümen azası Muhlis Şensoy, Tuzluca'yır Güzelleştirme Derneğinin yönetim kurulu üzerinde etkili olamayınca, aynı adla başka bir dernek kurmaya kalkışmış, fakat Tuzluca'yır'daki gecekondu

vatandaşların sert tepkisiyle karşılaşmıştır. Bu düzmece dernek hâlen hiçbir gecekondu üye yapamamıştır. Tuzluca'yırılar, Adalet Partisinin gecekondu muhitindeki bu son çırpınmalarını gülünç bulduklarını belirtmektedirler.

Bütün bu olaylardan anlaşılacağı gibi, şehir ve köy proleteriyası ile küçük burjuvazinin ezilmeye mahkûm edilmiş tabakaları, hızlı bir uyanışın içindedir ve Adalet Partisi iktidarının işbirlikçi sermaye ile feodal kalıntılarını temsil ettiğini anlamaya başlamışlardır.

AP'li halk düşmanlarının uyanan küteller karşısındaki baskı tedbirleri, uyanışı durduramayacaktır.

Demokratik Devrim Derneği Ankara Şubesi ODTÜ olayını protesto etti

Orta Doğu üniversitesinin polisçe basılması üzerine Demokratik Devrim Derneği Ankara şube başkanı Niyazi Ağırnaslı bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride:

«13 Nisan Pazar sabahına doğru Ortadoğu

Teknik Üniversitesini bin beşyüz toplum polisiyle binbeşyüz jandarmanın bastığı, Üniversitelerinin yataklarından fırladıkları, mukavemet göstermeyen gençlerin coplanarak, polis arabalarına, kamyonlara yığılıp karakollara sürüldüğü öğrenildi. Birgün önce bir siyasi partinin yayınladığı bildiri ile iktidara bu baskının sinyali verilmişti. Ortadoğu Öğrencilerinin boykotun 15 Nisan'da sona erdirileceği, derslere başlanacağı basın yoluyla kamu oyuna yansıtılmış olmasına rağmen verilen bu sinyalin, onu izleyen baskının ortak hedefi, Devrimci gençliği yıldırıp sindirmek, prestijini kırmak, imtiyazlılar ve şerbetliler takımının ince hesabı da, bu olaylardan yararlanarak taraftarlarını arttırmaktır.

Anayasanın himayesindeki gençlik direnişlerinin nedenlerini anlamak ve araştırmak isteyenlerin, demokrasiyi dillerinden düşürmedikleri halde onun kurallarına saygılı olmak gereğini duymayanların çabaları boşunadır. Dış sömürü çevrelerine yararlanarak iktidara oynama yarışlarına girme hesapları, sahiplerine şeref ve hayır getirmeyecektir.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi baskınında öne sürülen jandarma kuvvetlerine gençlerin karşı koyacakları ve böylece Ordu ile gençliğin karşı karşıya getirilmiş olacağı hesabı da böylece iflâs etmiş ve gençler mukavemet göstermemekle kamu oyundaki itibarlarını ve kendilerine olan güveni de artırmışlardır.

Siz mi bekleyeceksiniz Anayasayı?

Adalet Partisi iktidarı baskı kanunları çıkarma çabasında. Yoksulun neden yoksul, işsiz niçin işsiz, topraksızın niye topraksız olduğunu öğrenmesinden, halkın uykulardan uyanmasından korkuluyor. Sık sık kanun Devletinden, meşru iktidardan dem vuranlar durmadan kanunsuzluk yapmakta, Anayasa dışına düşmekte, suç üstüne suç işlemektedirler. İşte bu suçlardan iki yeni örnek daha:

Ankara Nümune Hastanesinin iki uzman hekimi, ortada düğün, bayram da yokken İzmir Devlet Hastahanesine naklediliyor. Bunlardan birisi Nümune hastahanesinin Dahiliye klinik şeflerinden Dr. Kemal Ağırnaslı, diğeri de başka bir Dahiliye Servisinin Şef muavini Dr. Yavuz Erkoçak.

Her iki doktora bulunan suç, sol eğilimli olmak. Müfettişler gönderilip tahkikat yaptırılıyor. Her iki doktorun hareketinde bir kanunsuzluk, aktif politikaya karışma ve saire bulunamıyor. Bakanlığa verilen raporda, sözde, bu iddialar sâbit olmadı amma hastane muhitinde solculukları şüyu bulduğuna göre takdir Bakanlığa aittir, deniliyor ve bu İzmir Devlet Hastahanesine nakil de bu sebeple oluyor.

Her iki Doktor Danıştaya başvurup YÜRÜTMEYİ DURDURMA kararı alıyorlar. Yürütmenin durdurulması kararından 7 gün sonra ve bu kararı haber alır almaz, Bakanlık 6 ncı Dahiliye Servisini, «Dr. Kemal Ağırnaslı'nın Şefi bulunduğu servis» lağvediyor. Yürütmenin durdurulması kararına da, «bu kesin ve nihâi bir karar değildir. Bunu uygulamak zorunda değiliz» diye cevap veriyor. Başbakanın yaptığı bir Basın toplantısında gazetecilerden biri Danıştay kararlarıyla ilgili bir soru soruyor Başbakana. O da mizacındaki kayganlık ve yuvarlaklıkla âhenkli cevaplar veriyor. «Biz bir kanun Devletiyiz. Danıştay kararının uygulanmaması bahis konusu olamaz.» diyor.

Dosyalar tamamlanıyor. Murafaa yapılıyor. Bakanlığın tasarrufundaki kanunsuzluklar Beşinci Dairenin önüne seriliyor ve nihayet Bakanlık idarî tasarrufunun İPTALİNE karar veriliyor. Bu kararın tarihi 29.1.1969 dur. Aradan iki aydan fazla zaman geçtiği halde Bakanlık bu kesin ve nihâi kararı da uygulamamakta ısrar ediyor.

Doktorlar, maddî ve manevî tazminat davaları açmışlar, Anayasayı Beklemek ve Savunmakla görevli Cumhurbaşkanlığına müracaat etmişler, Başbakana başvurup ortak sorumluluğu hatırlatmışlar, savaşlarını, adım adım genişleterek sürdürüyorlar. Sağlık ve

Sosyal Yardım Bakanlığına protesto da çekmişler. Hatadan dönmenin bir fazilet olacağını, Danıştay kararını uygulamamakta inadin sahibine iyilik getirmeyeceğini söylemişler. İstedikleri sadece Danıştay kararını uygulamak ve Nümune Hastahanesindeki görevlerine yeniden devamla başlamak. Bakanın etrafında, ona hoşgörünürüz diye minâyeye kılıf hazırlamakta gayretli kimseler var gibi görünüyor. 6 ncı Dahiliye servisini, «ihtiyaç kalmadı» diye lağvedenler, son bir yıl içinde 5 yeni Dahiliye Servisi ihdas etmiş olanlardır. İhtiyaç yoktuysa niçin BEŞ yeni servis daha kuruldu? Vardıysa, neden 6 ncı Dahiliye servisi -hem de aradan seçilip cimbrizla çekilmek suretile- lağvediliyor? Bu gibi yanlış ve keyfi tasarruflardan doğacak tazminatları Hazine den değil de, buna sebebiyet verenlerden tahsil etme yolu neden tutulmuyor? Yurt dışındaki Doktorlarımızı Türkiyeye getirme çabasında olduğunu söyleyen Bakan, iki yetişkin uzman Doktorunu hizmetten uzak tutmakla çelişkiler içinde bocalamıyormu? Danıştay kararlarını uygulamamakta Danıştay kanunu ve Anayasa ihlâl edilmiş olduğuna göre Hükümet ve A.P. iktidarı Bakan hakkında ne düşünüyorlar? Yoksa, A.P. iktidarı topyekûn Anayasa ve kanun Devleti viz gelir bize, biz kendi dümenimize bakarız mı diyorlar? Günün birinde bütün bu kanunsuzlukların hesabının sorulacağını hatırlarına getirmiyorlar mı? SORUYORUZ.

«Bugün Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümüdür. Kemikleri yabancı ülkelerde kalan, yalnız savaşlarda ön saflarda yer verilen Türk köylüsüne ilk devlet eli Köy Enstitüleri açılarak uzatılmıştır.»

Toplum Polisini Üniversiteye davet edenler, öğrencileri coplatanlar ve Amerikan Emperyalizmiyle işbirlikçiliğinden vaz geçmeyenler de kendi tüketişlerini hızlandırmaktadırlar.

Demokratik Devrim Derneği, TAM BAĞIMSIZ ve GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE savaşının genç militanlarını saygıyla başına basar, emperyalizmin canavar dişlerini vatan topraklarından söküp atana, bir avuç işbirlikçiyi ve dış sömürü çevrelerinin yerli ortakları ve ajanları zararsız hale getirilene kadar, ondan sonra da halkın mutlu Türkiye'si kurulup gerçekleşene kadar onlarla omuz omuza savaşı Anayasa şartları içinde sürdürüleceğini Kamu oyuna açıklar.» denilmektedir.

Aşıklar Derneği'nin feshi isteniyor

Merkezi Ankara'da bulunan Aşıklar Derneği, emperyalizme karşı direndiği ve tüzük hükümleri dışına çıktığı gerekçesiyle mahkemeye verilmiştir. Geçen hafta içinde yapılan duruşmada, sanıklardan Kul Hasan, Hüseyin Çırakman, Ahmet Say ve Ali Kaygusuz, derneğin faaliyetlerinin Cemiyetler Kanununa aykırı bulunmadığını belirtmişlerdir.

Şehir Tiyatroları'nda grev

Yarım yüzyıldan beri Belediye idarecilerinin ve dolayısıyla iktidarların istedikleri gibi yönetmekte oldukları Şehir Tiyatroları, nihayet bu duruma son vermenin ilk adımını atmak istemiş, fakat yıllardan beri sürdürülen imtiyazlı durumları elden gidecek korkusuyla, Belediye yöneticilerinin direnmesiyle karşılaşmışlardır.

Şehir Tiyatrolarında ilk toplu sözleşmeyi Genel İş Sendikası yapmıştı. Bu sözleşmede tiyatro personeli «işçiler» ve «sanatçılar» diye gruplara ayrılmış, «sanatçılar» grubu, Belediye'nin arzusuna uygun olarak sözleşme dışı bırakılmıştı. Toplu sözleşme düzenini tiyatro işyerlerine sokmak istemiyen Belediye, böylece emeline kısmen olsun varmış bulunuyordu.

Ancak bu duruma isyan eden Şehir Tiyatroları personeli, zaten kendi işkollarında olmayan Genel-İş Sendikası'ndan ayrılarak, Tİ-SEN - Türkiye Tiyatrocular Sendikası'na girmişler ve yeni toplu sözleşme için Belediye ile müzakerelere başlamışlardı.

Bu sefer de Belediye gene eski ayrımı sürdürmek isteyince müzakereler çıkmaza girmiş, teşekkül ettirilen uzlaştırma kurulunun verdiği karar böyle bir ayrımı öngörmediği için Belediye tarafından reddedilince de, Sendika grevle karşı karşıya kalmıştır.

Tİ-SEN'in kabul ettiği uzlaştırma kurulu kararı bir kısım sosyal haklar yanında mütevazî ücret artışları getirmekteydi. Örneğin, en basit bir müstahdemden, yıllarca sahneleri dolduran sanatçılara kadar herkes için uzlaştırma ku-

rulunun öngördüğü ücret zammı günde üç buçuk lira idi ve hiçbir tiyatro sanatçısı böyle bir kararı yadırgamadan kabul etmişti. Yeter ki, daha önce yaratılan sun'i ayrıma bir son verilsin ve Şehir Tiyatroları tüm olarak toplu sözleşme düzenine girsindi. Çünkü, Şehir Tiyatrolarında yıllardan beri devam eden bozuklukların ancak bu şekilde düzelebileceğine ve tiyatronun gerçek amaçlarına uygun bir çalışma düzenine ancak bu şekilde varılabileceğine inanılmaktaydı.

Şimdi, yarım yüzyıldan sonra ilk defa, Şehir Tiyatroları perdelerini kapamış durumdadır.

Halkın da büyük sempatisini toplayan grevcilerin kısa zamanda haklarını alacaklarına muhakkak nazarı ile bakılabilir. Çünkü, Belediye'nin haksız tutumu bir yana, bu grevi yürütenlerin, gerek kamuoyunun gerekse basının devamlı dikkatini çekecek bir özellikleri vardır. Ve bu baskı yöneticileri er geç yola getirecektir.

TÖS'ün bildirisi

Köy Enstitülerinin kuruluş yıl dönümünde TÖS İstanbul şubesi başkanı Şemsettin Deveci bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride, «Bugün Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümüdür. 700 yıldan beri hudutlardan hudutlara sürülen, kemikleri yabancı ülkelerde kalan, yalnız savaşlarda ön saflarda yer verilen Türk köylüsüne ilk devlet eli Köy Enstitüleri açılarak uzatılmıştır. Uygur ulus olmanın ilk ve tek şartı eğitimi. Büyük Atatürk bu gerçeği bildiği için yurt gerçeklerine en uy-

gun şekilde Köy Enstitülerinin açılmasını işaret etmişti.

Köy Enstitüleri Türk Halkının ihtiyaçlarından doğdu. Fakat çocukken boğuldu. Caniler yakalandı. Bugün yüreklerimizde tutuklu. Mütegalibe, toprak ağası ve Türk halkının ortak düşmanları bu devrimci kuruluşların kapılarına karar kit vurdurdular.

Bugün Köy Enstitülüler, devrimci gençlik, akli başındaki aydın, enstitülerin kuruluş yıldönümünü acı bir burukluk içinde kutlamaktadırlar. 20 yıldan beri, 20 bin Köy Enstitülü ile kıyasıya savaşan devrim düşmanı, faşist ve satılmışlar üçlüsü çığ gibi büyüyen 100 binlerin ve tarihî gelişimin karşısında kâbus geçirmektedirler.

Köy Enstitüleri yıkılmıştır. Fakat felsefesi yö- rüncesine oarmuş fikir muzaffer olmuştur.» denmektedir.

Gültekin Demir'i kaybettik

Ülkücü kardeşimiz, Ankara'lı gençlik liderlerinden, 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Genel Saymanlarından Gültekin Demir'i geçen hafta içinde kaybettik.

TÜRK SOLU, Gültekin Demir'in ölümü dolayısıyla duyulan acıyı paylaşır, tüm devrimci arkadaşlara baş sağlığı diler.

ayıkla pirincin taşını

rıfat ilgaz

Biz de şaşarız

Yeni Amerikan Büyükelçisi Handley ilk konuşmasını yaptı. Üs bakımından en önemli altı merkezden biri olduğu Amerikalılarca da kabul edilen Türkiye gibi bir yerde bundan böyle CIA, ne etliye karışacakmış, ne sütlüye» (Ancak viskiye!)

Hani yanlışlıkla etliye de sütlüye de bir karışacak olsa sayın Büyükelçi hemen vetosunu kullanacakmış!...

«Böyle bir veto hakkım olmasaydı buna çok şaşardım!» diyor, Büyükelçi.

O şaşadursun? Biz de onun böyle bir veto yetkisi olduğuna, eğer varsa bunu kullanabileceğine şaşarız! Ekselâns, ya Amerika Büyükelçinin gerçek görevini bilmiyor, ya vetoyu, ya da CIA'nin ne demek olduğunu!

Mezarlık

Bulgaristan'dan gelen göçmenleri bazı gazeteler, güreş tefrikaları gibi uzun yazı di-

zileriyle karşılamaya başladılar. Hele bir tanesi Bulgaristan'ı hayli övdükten sonra göçmenlerin geliş nedenlerini bulup çıkarmaya çalışıyor. Meğer soydaşlarımız, dağılan ailelerini biraraya toplamak için değil de, kendi öz topraklarında ölmek için geliyorlarmış!

Biz yurdumuz hakkında çok şey bildiğimizi sanırdık ama, bu toprakların ölmek için en uygun bir yer olduğunu hiç düşünmemiştik. Memleket değil, bir uçtan bir uca mezarlık! Siz de sayın yurttaşlar, buyurun cenaze namazına!

Nerede sağlanır?

A.P.'nin komik yazarları gene kalem birliği halinde... Konuları: Orta Doğu Teknik Üniversitesi yatakhanelerinde karyola altlarına atılan donlar... (Afedersiniz!)

Anlayamadık!

Bu don denilen nesne, karyola altlarına atılmaz da mutlaka kasalara mı kitlenir?

Söke mitinginde beş bin köylü haykırdı: **TOPRAK İSTERİZ**

16 Nisan Çarşamba günü Söke'de köylü- gençlik dayanışması ve ortak demoktarik eylemi, başta 76.000 dönümlük toprağıyla Fahri Tanman ağa olmak üzere bütün toprak ağalarının sırtını yere getirdi. Toprak ağalarının, işbirlikçi AP iktidarının ve Söke - İzmir - Ankara arasında mekik dokuyan İzmir Amerikan konsolos yardımcılarında Mr. Pau'nın, bütün tedbir ve tertipleri suya düştü, binlerce köylü Ege'nin toprak susuzluğunu ve özlemini gençlikle omuz omuza tek bir ses halinde haykırdı.

Söke'nin Güzeltepe köyünden sosyalist militan Hüseyin Kaya'nın aylarca kendi içinde geliştirip büyüttüğü bir hayal, Demokratik Devrim Derneği İzmir Şubesi ile FKF İzmir Sekreterliğinin çabası, TİP Söke örgütünün olumlu davranışı sayesinde, TİP İzmir İl yöneticilerinin olumsuz çabalarına rağmen gerçekleşti. «Köylü nuktan bıktı. Hareket, devamlı hareket. Eylem içinde bilinçlenir bu köylü.» diyen Hüseyin Kaya'nın bu doğru görüşü, ona DDD'ne neden gittiğini soran ve oradakilerin iktidara gelmeleri halinde ilk defa kendilerini asacaklarını söyleyerek devrimci arkadaşlık ve dayanışmaya karşı çıkan TİP İzmir İl Başkanının görüşünü çığneyerek Devrimci gençliğin desteğiyle başarıya ulaştı.

Nisan ayına doğru şekillenen miting fikri, 1 Nisan'da Kaymakamlığa verilen miting bildirisi ile gerçekleşme yoluna girdi. Miting bildirimi üzerine Söke'de başlayan gerginlik gün geçtikçe yoğunluk kazandı. Söke'deki herkes, bütün kuruluşlar ve güçler bu olay karşısında tavır takınmak zorunda kaldılar. Oradaki kutuplaşma bütün açıklığıyla ortaya çıktı.

Mitingi hazırlayan devrimci kuruluşlar Nisan'ın 12 sine doğru hazırlıklarını hızlandırdılar. 12 Nisan günü İzmir FKF sekreterliğine bağlı öğrenciler Söke'ye gittiler. Derhal tutulan kamyonla 60 öğrenci köylere çıktılar. Gruplar halinde köylere dağıldılar. Ancak daha işin başında trafik polisi işe müdahale etti ve şoförün ehliyetsiz olduğunu ileri sürerek öğrencilerin köylülerle temasını önlemeye çalıştı. Sökeli devrimcilerin öğrendiklerine göre şoför ehliyetsiz olmasaydı da polis öğrencilerin kamyonunu çevirmeye kararlıydı. Polise bu yönde emir verilmişti. Sonraki günlerde trafik polisi, öğrencilerin hareketini önlemekte kesif bir şekilde kullanıldı. Öğrencilerin içinde buldukları minibüsleri çevirdi ve haddinden fazla yolcu bulunduğu bahanesiyle onları indirmeyi denedi. Polisin kendi cipleri bütün Söke köylerinin yollarını tutmaya yetmediği için görevli memurlar özel şahıslara ait Skoda marka arabalarla öğrencileri takip etti. Buna rağmen öğrenciler ve diğer devrimciler Söke'nin 45, Kuşadası'nın 8 köyünü, bir nahiyesini, Germencik'in 5-6 köyünü taradılar. Köylerde miting çağrıları dağıtıldı, hareketin amacı anlatıldı, köylü ile temel sorular üzerinde görüşmeler yapıldı.

Genç bir devrimci köylerde yapılan bu temasları şöyle anlatmaktadır: «Köylü toprak istiyor. Ona toprak reformundan söz edildiği zaman hemen kulak kabartıyor. Sorular soruyor. Koşmaktan bıkmıyor. Tam anlamıyla harekete girmek özlemini gösteriyor. Birçok köylerde radyolarda duyduğu, gazetelerde okuduğu üniversiteliyi köylü ilk defa gördüğü için dikkatle bakıyor, resim seyrederek gibi seyrediyor. Üniversite boykotları, işgaller ve Amerikan aleyhtarı hare-

Söke'de beş bin köylü "Toprak Reformu ve Bağımsızlık" mitingini yaparken, CHP nin alt kademeleri ve sosyalist emekçiler arasında tam bir güçbirliği sağlanıyordu. Haftalardır oportünistlerce yapılan "Güçbirliği iflas etmiştir" yaygarası, Söke'de eylemin güçlü yumruğu altında eziliverdi. Diğer yandan toprak ağalarına ve emperyalizme karşı yapılan bu birlik, toprak ağaları arasındaki birliği çatlatıyor, pare pare ediyordu. Tabanda gerçekleşen bu güçbirliğine, oy hesaplarıyla başı dönen CHP ve TİP'in üst kademeleri karşı koymaya çalıştılar. "Kapıkulu Bürokratları!" ile oportünistler aynı davranışta birleşmişlerdir. Bu oportünizmin değişmez kaderiydi.

Söke'nin Güzeltepe köyünden sosyalist militan Hüseyin Kaya binlerce köylü kardeşine sesleniyor

ketler hakkında sorular soruyor. Bunları anladığını ve desteklediğini bildiriyor. Özellikle Amerikan aleyhtarı gösterilerin köyde derin izler bıraktığı ve köklü bir Amerikan düşmanlığı yarattığı anlaşılıyor. Toprak sorunu olmayan köylerde Amerikan düşmanlığı, köylüyü harekete getirmek ve dâvaya kazanmak için tutamak olabiliyor. Zeytinci köylerdeki bilinçli Amerikan düşmanlığı mitinge kuvvetli bir destek sağlıyor.»

Köylerdeki hazırlık çalışmalarında Söke'nin somut çelişkisi olan büyük toprak mülkiyeti ile topraksız ve az topraklı köylü arasındaki zıtlık üzerinde durulmuş ve Amerikan emperyalizminin Söke'deki çelişkinin toprak ağaları lehine devamının sağlanmasındaki rolü anlatılmıştır. Devrimciler, parti farkı gözetilmeksizin bütün köylüyü ağalara karşı mücadeleye çağırılmışlardır. Bu çağrıya her partiden köylü olumlu karşılık göstermiştir.

SÖKE'DE ÇEŞİTLİ GÜÇLERİN TUTUMU

Miting hareketi Söke'deki kutuplaşmanın açığa çıkmasına yol açmıştır. Köylü safında TİP ve CHP ilçe kuruluşları, devrimci gençlikle birlikte yer almıştır. Ağalar safında ise başta AP olmak üzere GP ve bütün hükümet kuvvetleri yer almıştır.

CHP Söke örgütü önce mitingi TİP'in yaptığını düşünerek tarafsız kalmış, sonra hangi partiden olursa olsunlar köylülerin, tarım işçilerinin ve devrimci öğrencilerin konuşacaklarını ve hareketin bir partiye mal olmadığını görerek destekleme kararı almıştır. CHP Söke örgütü, CHP Aydın ilinin baskısına rağmen, halkın özlemine karşı tavır takınmaları halinde bütün itibarlarını kaybedeceklerini ve tabanlarını elden kaçırabileceklerini görerek, destekleme kararını bir bildiri ile uygulamaya koymuştur. Söke'li yurtsever CHP'lilerin bu bildirisinde; «CHP, Anayasasının öngördüğü Toprak Reformu ve Millî Bağımsızlık mücadelesinde üzerine düşeni kuşal bir görev olarak kabullenmektedir.» denmekte ve halk mitinge katılmaya çağrılmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin devrimci hareketlerine karşı cephe alan CHP'nin üst yöneticilerinin, CHP Söke örgütünün, üniversite öğrencileriyle gerçekleştirdiği bu devrimci dayanışmadan alacakları çok ders vardır.

Mitinge karşı tertipler üç mikrakta gelişmiştir. Önce kaymakamlık, mitingin daha merkezi ve daha elverişli bir alanda yapılmasını önleme-

ye çalışmıştır. Eski Söke kaymakamı, miting için eski Hükümet meydanını tahsis etmişken, Söke'ye Bornova'dan tayin edilen yeni kaymakam, tertip komitesine sayısız, tarihsiz ve mühürsüz bir yazı ile bu kararın kaldırıldığını, şehir dışında bir özel mülk olan bir arsanın tahsis edildiğini, orası istenmezse inşaat halindeki eski top sahasının kullanılabileceğini bildirmiştir. Bunun üzerine tertip heyeti başkanı Hüseyin Kaya, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 4 üncü maddesindeki «Tahsis edilen yerlerde, sonra yapılan değişiklikler, ilânından 15 gün sonra muteberdir» diyen hükme dayanarak mitingin eski kaymakam tarafından tahsis edilen eski Hükümet meydanında yapılacağını bir yazıyla kaymakamlığa haber vermiştir. Bu yazı üzerine kaymakamlık, bu sefer tarihli, sayılı ve mühürlü bir yazı ile tahsis edilen yerdeki değişikliğin daha eski bir tarihle yapıldığını ve Belediye hoparlörü ile ilân edildiğini -gerçeğe aykırı olarak- bildirmiştir. Bu tertip yürütülürken, bir yandan da miting hazırlık heyetinin imzalamadığı gerekçesiyle miting çağrısının dağıtılması önlenmek istenmiştir. Trafik polisinin devrimci öğrencilerin hareketlerini kısıtlama çabaları hükümet baskısının diğer bir örneğini teşkil etmiştir.

Mitinge karşı asıl tertip çabaları toprak ağalarından, özellikle Fahri Tanman'dan gelmiştir. Ağalar, 12 Nisan'da Fahri Tanman ve şürekâsının «Çiftçi Kardeşlerine Çağrısı» üzerine toplanmışlar ve alınacak karşı tedbirleri görüşmüşlerdir. Fahri Tanman, Mehmet Bakanoğlu, Coşkun Özbaşatak, Alim Orhun, Ahmet Kocagöz imzalı çağrıda şunlar yazılıdır: «Türkiye Gizli Komünist Partisinin, malûm icra programları gereğince, köylerde kıskırtmalar yapılmak suretiyle, vatandaşların saflığından istifade ederek, köylülerini arazi sahiplerinin arazilerini işgale sevk etmeye karar vermiş oldukları, yurdun muhtelif yerlerinde başgösteren olaylarla doğrulanmaktadır. Bunların gayesi, mülkiyet emniyetini sarsmak, can ve mal güvenini ortadan kaldırmak, hürriyet ve demokrasiyi ağır şekilde yaralayarak istedikleri ortamı yaratmaktır. Gafflete düşmediğimiz veya nemelâzımcılığa kaçmadığımız takdirde, bunların muvaffak olmalarına imkân yoktur. Hepimizin bu duruma karşı gereken uyarıyı yapmamız şarttır. Çiftçi ve arazi sahiplerinin tam bir birlik içinde hareket etmeleri, pek çok gafil vatandaşın memlekete zararlı ve ka-

**AĞALARIN YÜREĞİNE KORKU SALAN
BÜYÜK SÖKE MİTINGİ**

nunsuz harekete geçmesini önleyecektir. Bir durum muhakemesi yapmak üzere aramızda bir toplantı yapılmasını teklif etmekteyiz.»

Bu şekilde topraksız ve az topraklı köylüye karşı sınıf kavgasına çağrılan sınıf kavgası düşmanı toprak ağalarının toplantısında, CHP'li toprak ağası Hilmi Fırat'ın oğlu Halil Fırat: «Miting kanunidir. Müdahaleye hakkımız yoktur. Gerekirse bir süre sonra toprak reformuna karşı olduğumuzu göstermek için biz bir miting düzenleyebiliriz. Bizim karşı tedbirlerimiz onların işine yarar, reklâmını yapar. Tedbir olarak iş sahaları açalım, fabrikalar kuralım. Babam bir un fabrikası açtı. 60 kişi çalışıyor. Hepimiz böyle hareket edelim.» diyerek Fahri Tanman'a karşı çıkmıştır. Başka bir CHP'li toprak ağası olan Tev. Göktepe de aynı yönde konuşmuş, sonuç olarak Fahri Tanman ve 1000 dönüm üzerine çöreklenmiş olan Alim Orhon karşı tedbirci rolünde yalnız kalmışlardır.

Ağaların safırlarındaki bu bozgun, mitinge karşı tedbirlerin zayıf kalmasına yol açmıştır. AP Söke ilçesiyle işbirliği yapan Tanman ağa, AP'ye «Vatandaşlarımız Dikkat! Komünistler Bizleri Bölmek İstiyor» başlıklı bir bildiri yayınlamıştır. Bu bildiri «Komünistler Söke'de bir miktar büyükçe arazi mülkleri bulunduğundan toprak reformu yaygarası ile alâka toplamak gayretini içindedirler.» denmektedir. Tanman ve AP'nin karşı devrimci yaygarasına GP de bir bildiri ile katılmıştır. Güven Partisi de mukaddes özel toprak mülkiyeti adına «Hem komünizmle hem fakirlikle mücadele et, sosyalizm maskesi altında yürütülen komünizm kışkırtmalarına, mülkiyet ve teşebbüs düşmanlarına hayır.» demektedir.

Ancak hükümetin, AP'nin, GP'nin ve Tanman ağasının bütün bu gayretleri sonuçsuz kalmıştır. «Miting olduktan sonra hemen toprakları paylaşabilir miyiz?» diye soran köylünün çiftliklerini basmasından korkuya kapılan Fahri Tanman ve diğer ağalar, hareketi bastırmaktan umudu kesince acele 20.000 lira sarfederek kiralık adamlar tutmuşlar ve çiftliklerinin sınırlarında mevzilendirerek savunmaya geçmişlerdir.

Miting, 16 Nisan Çarşamba günü saat 11'de sosyalist köylü önderi Hüseyin Kaya'nın yönetiminde açılmıştır. Miting alanını İzmir, İstanbul ve Ankara'dan gelmiş olan yüzlerce öğrenci ve binlerce köylü doldurmuştu. Alanda 5.000 kişilik bir kalabalık toplanmış bulunuyordu.

Açılış konuşmasında Hüseyin Kaya, kısaca ağaların sömürsünden bahsetmiş, İstiklâl Marşı'ndan sonra topluluğu Atatürk'ün, Millî Kurtuluş Savaşı'nda ölen şehitlerin, Altıncı Filo'yu protesto hareketlerinde ölen Atalay Savaş ve Vedat Demircioğlu ve Bafa Gölü ağası Özbaş'ın öldürttüğü köylülerin manevî huzurunda iki dakikalık saygı duruşuna çağırılmıştır.

Bundan sonra ilk sözü gene Hüseyin Kaya almış ve özetle: «Ben eski bir DP ve AP'liyim. Anayasaya hayır dedim. Menderes'e olan sevgim o kadar büyüktü ki, oğlumun adını bile Adnan koydum. Ama şimdi Adnan büyüdü, okumak, uyanmak istiyor. Köylülerin birlik olmasını istiyor. Ağalar şimdi bize komünistler geliyor, sizi tahrik edip bölmek istiyor, kardeşlerimiz bunlara kanmayalım, diyorlar. Bunlar mı bizim kardeşlerimiz? Bu ağalar bizim kardeşimiz olamazlar. Günde sekiz lira ile bizleri oniki saat sıcak, soğuk demeyip tarlalarında çalıştırıyorlar, Bafa gölünde kurşun yağmuruna tutuyorlar, Anayasamızın verdiği miting hakkını engellemek için rezilce tertiplere girişenler kardeşimiz değildir. Onları kardeşliğe kabul etmiyeceğiz. Biz sömürülenler, namuslu aydınlar ve üniversitelilerle omuz omuza mücadelemizi yürüteceğiz. Türkiye'de dağıtılacak toprak yok, diyorlar. Biz dağıtılacak toprağın üstünde her gün ter döküyoruz, onu her gün gözlerimizle görüyoruz. Türkiye'de dağıtılacak çok toprak var.» demiştir. Hüseyin Kaya konuşurken köylüler «toprak isteriz! Toprak isteriz» diye bağırılmışlardır.

Hüseyin Kaya'dan sonra kimi TİP'li, kimi CHP'li, kimi AP'li, kimi partisiz 20 köylü, FKF İzmir Sekreteri Ömer Karabulut, Tıp öğrencisi Yılmaz Akalın, Aydınlik dergisi adına Asistan Erdoğan Güçbilmez konuşmuştur.

Balat köyünden Süleyman Pir: «Yunan geldiği vakit biz dövüştük, babalarımız dövüştü. Cephelerde öldük. Ağalar toprak kapatmaktan başka birşey düşünmedi. Vatan kurtuldu biz öksüz, biz güçsüz ve topraksız kaldık. Ama şimdi yalnız değiliz. Şimdi basın gibi ağabey, üniversite gibi kardeş, Yüce Divan gibi baba ve Anayasa gibi anamız var. Artık yalnız değiliz.»

Demokrat İzmir gazetesinin yazdığına göre, Süleyman Pir konuşurken topraksız köylüler ağlamış, yaşlı bir köylü de heyecandan fenalık geçirmiştir. Gene bu yaşlı köylünün konuşmasını dinleyen, kendisi gibi Balat köyünden olan, lise ikiden ayrılma İsmail Kocabaş adındaki bir Türkes komandosu ağlayarak İzmirli devrimci gençlere gelmiş, «Süleyman Pir'e köyde karşı çıkardım. Şimdi pişman oldum ve anladım. Demek ki, bunları istemiş. Ben de bunları isterim. Ama o hep sosyalizmden bahseder, sosyalizm ister. Türkiye'yi sosyalizmden başka kurtaracak yol yok mudur? Mutlaka sosyalist mi olmak gerek?» demiş, kendisine şimdiki meselelerin sosyalizm olmadığı, önce bütün yurtseverlerin Amerikan emperyalizmine ve toprak ağalığına karşı birleşerek bağımsız ve demokratik Türkiye'yi kurmaları gerektiği anlatılmıştır. O zaman Türkes faşizminden meden ummuş olan bu halk çocuğu: «Böyleyse bundan sonra ben de bunlarla ilgileneneğim. Ben de öğreneceğim. Bunları bilmiyordum.» demiştir.

Göllüce köyünden Mustafa Acar, alkışlar arasında şu konuşmayı yapmıştır: «Siz bizim yaşadığımız günleri yaşamadınız. Kadınlarımız jandarma çipçığı altında inledi. Yaralılarımızı sağlık merkezine bize acıyan gazeteciler taşıdılar. Köyümüz tel örgü altına alındı. Jandarma silâh çattı. Biz bu zulmü Yunan işgalinde görmedik. Başka sözüm yoktur.»

Halkın arasından koşarak, kalabalığı yarak gelen ve konuşmak isteyen Elbistan'ın Çiftlik köyünden Ali Kartal şu konuşmayı yaptı: «Ben Elbistan'dan buralara çalışmaya geldim. Şu ellerime bakın. Yarık, çatlak ve nasırlı. Onbin lira borcumu ödemek için ağa toprağında köle gibi çalışıyorum. Bir karış toprağım yok. Ama burada yetmiş bin dönüm toprağa hükmeden ağalar var. Dinsin artık bu acı, bu eşitsizlik, bu köle muamelesi.»

Sarıkemer köyünden Mehmet Şimşek: «Bir karış toprağım yok. Ağa toprağında köleyim. Çocuklarım aç, gömülecek kadar bile toprağım yok. Her insan kendi toprağına gömülecek olsa çoğumuzun cesedini denize atmak gerekecek. Toprak reformu isteyince komünist damgası yiyoruz.»

Keşan'dan mitinge gelen bir köylü: «Artık u-

yanalım. Bizi sömürönlere gereken cevabı verelim. Güzel konuşuyor diye kravatlıya namuslu oyumuzu kaptırmayalım.»

Akköy Yeniköy'den Musa Ay: «Biz topraklar için öldük. Ağalar cepheden kaçtı. Ölenin toprağı onlara kaldı. Toprak reformu yapılacaktır. Köylünün özünde toprak vardır. Buraya Yunan geldi. Ona karşı ben dövüştüm. Rezillikten kurtulduk. Sonra Amerika geldi gene bu hale düştük... Amerika'nın her girdiği yere komünistlik lâfı da girmiştir. Amerika Kore'ye girdi, orası Kuzey ve Güney diye ayrıldı. Vietnam'a girdi, orası kuzey ve güney diye ayrıldı. Şimdi Türkiye'de. Türkiye'yi de bölmek istiyor. Konya'dan bölecek. Kuzey Türkiye, güney Türkiye diye. Buna meydan vermiyeceğiz. Burada buna karşı çıkmayacak tek namuslu köylü yoktur.»

Gençlik adına konuşan FKF İzmir Sekreteri Ömer Karabulut ve Yılmaz Akalın, partili ve partisiz bütün topraksız ve az topraklı köylüleri ortak dertleri olan «topraksızlık» davası etrafında birleşmeye ve Anayasamızın verdiği haklarından yararlanmaya çağırılmışlardır.

Söz alan Morali köyünden Etem Gürsoy, Uzunum'dan Hakkı Dirik, Morali'dan Durmuş Çine, Söke'den Mekki Özkaya, İbrahim Gez, Yuvaça köyünden Mehmet Gündebahar, Yenidoğan köyünden Ali Çakır, Karacahayık'tan Cemal Keçe, Sarıkemer'den Hüseyin Çalkama, Argallı'dan Nuri Şenfirat, Akburgaz'dan Murat Demirel, Morali'dan Mehmet Sezer, kadastro çalışmalarının ağaların lehine işlediğini söylemişler, Fahri Tanman neden kadastro memurlarını kovuyor diye sormuşlar, «fakirin elindeki bir dönüm fazla toprak alınıyor, topraksız bırakılıyor, ama ağaların toprak fazlalarını dokunulmuyor, «biz mezar diktik, ağalar apartman», «biz tarlada yanıyoruz, ağalar plâjda», «ağaçta yaprağımız, ekecek toprağımız yok», «açız, köle olarak kullanılıyor, emeğimizi derebeyleri sömürüyor» demişler, fakirlikten, topraksızlıktan, ağa zulmünden, hükümet ilgisizliğinden, partilerin kendilerini aldatmasından yakınmışlar ve toprak reformu istiyoruz, demişlerdir.

Son konuşmayı yapan Erdoğan Güçbilmez ise: «Üniversitede işgal var. Neden? Öğrenciler ne istiyorlar? Onlar bugün burada sizin istediğinizi istiyorlar. Yani toprak reformunun olmasını, ağalık düzeninin son bulmasını, Türkiye'nin düşmandan temizlenmesini istiyorlar. Onlar bu miting gibi toplantıların olmaması, buradaki gibi sözlerin söylenmesi için iktidarın getirdiği baskı kanunlarını istemiyorlar. Türkiye'deki köylü, işçi ve öğrenci hareketleri, amacı köylünün kölelikten kurtarılması, Türkiye'nin bağımsızlığına kavuşması olan aynı devrimci hareketin parçalarıdır, hepsi gücünü birbirinden alır. Sizinle aynı safta çarpışan öğrenci kardeşleriniz faşist iktidarın yalan sözünde olduğu gibi küçük bir azınlık olmadıklarını dün üç fakülte-de yapılan forumlarla göstermişlerdir.» demiştir.

Miting, köylüyü öğrencilerle dayanışmaya çağırın ve onları anlamaya, kitap okuyarak gerçekleri öğrenmeye çağırın Hüseyin Kaya'nın kapanış konuşması ile son bulmuştur. Bundan sonra devrimci öğrenciler ve köylüler hep birlikte devrimci marşlar söylemişler, hep beraber toprak istemişler. «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Amerika», «Kahrolsun Ağalar» diye bağırılmışlar ve gene hep birlikte otobüs garajlarına kadar yürüdükten sonra dağılmışlardır.

Söke'de doğru devrimci şiarlar ve hedefler etrafında emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı bütün devrimci güçleri bir araya getiren bu köylü-çocukluk eylemi karşısında ağalar ve hükümet güçsüz kalmışlar ve devrimin kahredici yumruğu bütün şiddetiyle onların başında patlamıştır.

**KAHROLSUN EMPERYALİZM VE İŞBİRLİKÇİLERİ!
KAHROLSUN TEFECİLER VE AĞALARI!
YAŞASIN KÖYLÜMÜZÜN DEDOKRATİK HAREKETİ!
YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE!**

50 yıl önce bugünkü NATO dostlarımızın emperyalist emellerinin tahakkümü altına giren Türk halkı, Mustafa Kemal ve arkadaşlarının uyguladıkları doğru bir stratejiyle tarihin kaydettiği İlk Milli Kurtuluş Savaşı'ndan yüz akı ile çıktı. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal durumu nasıl değerlendiriyordu? Türk halkı 50 yıl sonra emperyalistlerin ve onların aramızdaki uşakları işbirlikçilerin başarılı bir oyunu ile tekrar aynı derekeye düşürmüştür.

MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI

(HARP TARİHİ VESİKA)

ANKARA'dan
5 Şubat 1336/1920

Gayet müstaceldir
ŞİFRE

Heyet-i Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa tarafından 1920 yılı Şubat ayının ilk günlerinde yapılan siyasi durum muhakemesiyle bu muhakemeye dayanılarak hareket tarzımız hakkında verdiği direktifi gösterir.

I, II, XII, XIII, XIV, XV, XX nci Kolordu K.
İstanbul'da Rauf Beyefendiye
Bursa'da Miralay Bekir Sami Beyefendiye
Nazilli'de Refet Beyefendiye
Erzincan'da Hâlid Beyefendiye

Kânun-u sâni 1336 nihayetinde vaz'iyet-i siyasiyemizin muhakemesi: Düvel-i müttfikanın Türkiye ile sulh akdi için Kânun-u evvel nihayetlerine doğru gösterdikleri alâka, tahalük müntafi olmuş ve Türkiye sulhü gayrimuayyen bir zamana yeniden tâlik edilmiştir. Düvel-i müttfikanın bir buçuk seneden beri fiilen vücude getirdikleri emr-i vâkileri bizim sulhümüz için esas ittihaz etmek istedikleri anlaşılmalıdır. Bu halde elyevm işgal altında bulunan Kilikya ve Urfa ve Maraş hattı ve Aydın vilâyeti ile bu iki kıt'a-yi meşguleye muvazî bir Antalya hinterlandının herhangi bir maske altında işgal eden devletlere terki ve Boğazların İngiliz hâkimiyetine tevdi istihdaf edilmekte idi. Boğazlardan maada olan şerait Müttfikler arasında bir seneden beri görülmüş ve anlaşılmış şeyler idi. Fakat Boğazların İngiltereye terki gibi bu kadar vücuh ile ilk defa tebarüz eden mesele, bütün Türkiye ve Karadeniz hâkimiyetinin İngiltereye tevdi demek olduğundan İslâm tebaasının feryadı ve Türkiye'nin me'vus edilmesi gibi zahiri sebepler altında Fransa ve İtalyanın şiddetle itirazını celbetmiştir. Binaenaleyh boğazlar için Müttfikler arasında mutabakat-ı efkâr olmaması sulhumuzu te'hir eden bir sebep olmuştur. Bolşevik muvaffakiyyât-ı harbiyesi de sulhümüzün akdine en mühim bir mâni oldu. Bu ihtimal kânun-u evvel zarfında sulhümüzün tâciline bir sebep adolunurken muvaffakiyyetin fevkalme'mul bir süratle tevessüü bilâkis bir sebep-i te'hir olmuştur. Bolşevik hareketinin bizim sulhümüzün akdine tesir etmesinin sebebi, sulh şeraiti ne olur-olsun teslimiyet-i tamme ile kabul edeceğimiz şüpheli bulunmasıdır. Filhakika memalik-i meşgulenin terki zemininde bir sulha mukavemet edeceğimize dair Yunanlılar ile devam eden muharebe-yi milliyeye ve Anadolu'daki heyecan ve istihzarat gibi emarat-ı muknia mevcuddur. Maraş hâdisatı muhtemel şüpheleri daha ziyade izale edecek olsa gerekir. Diğer taraftan bizim sulhümüz akdedilmiş olsa bile Bolşevik muvaffakiyeti bize temas ettiği zaman Avrupanın vaziyeti yine nezaket kesbedecektir. Çünkü Bolşeviklerle temas eden millet ya içtimal veya siyasi bir tevhid-i harekâta veya onun seline müsellahan muhalefete mecbur olmuştur. Bizim de iki şıktan birini intihab etmemiz lâzımdır ki, Düvel-i Müttfikanın bizim Bolşeviklere karşı silâhlı muhalefetimizi ümit edebilmeleri için birçok fedakârlıklarda ve lâakal bir seneden beri muvakkaten işgal altında bulundukları memalik-i gayr-i Arabiyyeyi bize iade etmeleri icab eder. İngiltere, Fransa ve Yunanistan için esaslı bir fedakârlığı istilzam eden böyle bir neticeye ancak ıztırası tam altında karar

verebileceklerdir. Ve bu gün Düvel-i İtilâfiyenin kendilerini böyle bir ıztırara mahkûm gördükleri muhakkaktır. Bizi tatmin ciheti mevzu-i bahis olmazsa bizi kahretmeğe ve binaenaleyh evvel-i emirde bütün esbab-ı mukavemetimizi kırmağa karar vermek lâzımdır. Türkiye'nin esbab-ı mukavemetini imha etmek tedabiri; Türkiye'nin kat'i bir surette ihata ve muhasarasıdır. Türkiye elyevm Adalar denizi ve Karadeniz sahillerinde ve Avrupa cephesinde kuvvetli bir surette ihata edilmiştir. Suriye cephesi Hicaz'dan İskenderuna kadar İngiltere ve Fransa tarafından kuvvetle, ihtiyaçla, nifakla ve halkın teslimiyet-i mütevekkilânesiyle mühat addolunabilir. Irak ve İran cephesinin maddî bir surette ve suret-i mutlakada mesdûd olmayan vaziyetleri serî ve vâsi istifadelere tabiaten pek müsait değildir. Mesafeler geniş, ittisâlât mefkut ve milletler gayr-i müdrik ve zaten dâhil-i memleket de işgal altındadır. Türkiye'nin diğer cephesi Kafkasyadır ki, gayr-i müsait sulh şeraitine karşı müsallah mukavemet azmini kendisine en ziyade bahşeden cephe orasıdır. Türkiye Kafkasyadan Bolşevik istilâsını teshil ve onunla tevhit-i hareketle ise tabiaten malik değildiler. Böyle bir hareket, ancak Batumda mevzu-u bahis olur ki bu halde dahi Kafkasya ile Bahr-i Hazer'in arasını tıkamak için Batumdan itibaren 400 kilometreden fazla uzaklaşmak icab eder. Bu hal karşısında Düvel-i İtilâfiyye Bolşevikler ile Türklerin arasına Kafkas milletleri vasıtasıyla kat'etmek plânını bulmuşlardır. Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, belki de Şimâli Kafkasya hükümetlerinin istiklallerini tasdik ederek anları celb ettiler. Şimdi Bolşeviklerle vuruşmalarını bir emr-i vâki yapmak için anları her suretle teşvik ve takviye etmektedir. Bundan maada bizzat kuvvet sevkine de başlamışlardır ki bu kuvvet te'siri ile hem Bolşevikler ile müsademe-yi tesri etmek ve hem de Kafkas milletlerini gerek Türklerle Bolşeviklerin herhangi bir temaslarını men ve murakabe eylemek fikrindedirler. Plân kemâl-i ciddiyet ve fart-ı isticâl ile tatbik olunmaktadır. Eğer, bu plân muvaffak olur ve Kafkas milletlerinin bize karşı kat'i bir sed vaz'iyeti almasıyla memleketimiz mahsûr kalırsa artık Türkiye için esbab-ı mukavemet esasından yıkılmış olur. Andan sonra mevcüdiyeti siyasilerini tamamen za'yı edebilecek olan Anadolu Türkleri Düvel-i İtilâfiyye kumandası altın-

da müstemleke askeri olarak ordular teşkil edecek hem Kafkasya milletlerinin İtilâf İttihadında tutulmasını ve hem Bolşevik istilâsının durdurulmasını te'min için kan dökceklerdir. Bu halde düvel-i İtilâfiyyeye teslimiyet-i mutlaka hâlinde Trkler için feda'yı nefsetmekten kurtulmak emîn değildir.

Binaenaleyh Kafkasya seddinin yapılmasını Türkiye'nin mahv-ı kat'isi projesi adedip bu sed-i Düvel-i İtilâfiyyeye yaptırmamak için en son vasıtalara müracaat etmek ve bu uğurda her türlü tehlikeleri göze almak mecburiyetindeyiz. Esbab-ı mukavemetimizi imha edecek tedabirin ikincisi, fiilen mevcûd olan idare-i müsterekeden bilistifade Türkiye'yı dahilden oyarak inhidam ettirmektir. Bu hususta memlekette mevcut olan nifak-ı siyasi İtilâf elinden en iyi bir vasıta. İtilâfçılar bu vasıtada ve bazı makamatın teslimiyet-i mutlaka temayülünden istifade ederek çalışmaktadırlar. Tabii, ilk işleri, Kuvâ-yı Milliyyenin inhilâli ve Türkiye'nin elinde kalan esliha ve cephanenin gayr-i kabil-i istifade kılınmasını evvel-emirde te'min etmektir. Birinci derecede Kafkasya plânını ve ikinci derecede inhidam-ı dâhilîyi te'mine muktazi zamanı İtilâfiyyun ancak zayıf, mütereddit hükümetler sayesinde te'min edebilirler. Çünkü bu kabil hükümetler itilâf tazyikına serfû'ederek kuvâ-yı dâhilîyenin inkişafını pek ziyâde tahdid ettiği gibi efkâr-ı umûmiyyeyi mütemâdiyen havf ve endişe içinde tutarak resmî gayr-i resmî mukarrerât ittihazına suret-i kat'iyyede mâni olur. Eğer bundan maada Düvel-i İtilâfiyye İstanbul'un şayan-ı nazar olan bütün zevâtiyle dâhilî ve haricî akla gelebilecek bütün mehâfil ile bilvasita temas ederek millete bilânkita gayr-i vâzih ve gayr-i sahih ümidler telkin etmektedirler. Bu telkinat dahi zayıf bir hükümetin bahşettiği zamanı tezyid ve teshil etmektedir. Bu süratle kazanılan zamanlardan istifade ederek İtilâfiyyun nihayet Türkiye'nin muhasarası ve inhidam-ı dahilîsi tedabirini ikmal edecekler ve ondan sonra maskelerini birdenbire atarak İstanbul'da vâsi miyayene tevdi eden tedabir ve vezaifi göstermektedir. Bu tedabir bervecihâtidir: Şark cephesinde resmî veya gayr-i resmî seferberlik yaparak Kafkas seddini arkadan yıkacak tahşidata başlamak, yeni Kafkas hükümetleriyle ve hassa Azarbaycan ve Dağıstan İslâm hükümetleriyle müstacelen temasa gelecek İtilâf planına karşı kararlarını ve vaziyetlerini anlamak, Kafkas milletleri bize sed olmağa karar verdikleri halde harekât-ı taarruziyemizi tevhid için Bolşeviklerle anlaşmak ve dahilen teşkilât-ı milliyeyi son derece tevsi ve takviye ve esliha ve cephaneye malzememizi vermeme için silâh istimal etmektir. En mühim vazife ise İtilâfın zaman kazanmasına meydan vermemek ve anı maskesini atıp memleketin bütün unsur-u mukavemetini tevhid edecek vesile i'tasına icbar eylemektir. Bunu ancak vaz'iyeti bu suretle muhakeme eden kat'i karar sahibi bir hükümet yapabilir. Zaten Şark cephesinde kuvvet istihzaratı ve şiddetle

(Sayfayı çeviriniz)

VAŞIMIZDAN BİR BELGE

VESİKALARI : Vesika No. 388)

ANKARA'dan
5 Şubat 1336/1920

Gayet müstaceldir
ŞİFRE

388 No. lu vesikanın açıklaması

Heyet'i Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa tarafından 1920 yılı Şubat ayının ilk günlerinde yapılan siyasî durum muhakemesiyle bu muhakemeye dayanılarak hareket tarzımız hakkında verdiği direktifi gösterir.

İstanbul'da Rauf Beyefendiye
Bursa'da Miralay Bekir Sami Beyefendiye
Nazilli'de Refet Beyefendiye
Erzincan'da Halit Beyefendiye
I, II, XII, XIII, XIV, XV, XX nci Kolordu K.

Ocak 1336 (1920) sonunda siyasî durumumuzun muhakemesi: Müttefik Devletlerin Türkiye ile barış anlaşması yapmak için Aralık sonlarına doğru gösterdikleri aşırı ilgi ortadan kalkmış ve Türkiye barışı, belirsiz bir zamana yeneden ertelenmiştir. Müttefik Devletlerin bir buçuk yıldan beri fiilî olarak yaptıkları olup-bittileri bizim barışımız için esas almak istedikleri anlaşılmıştır. Bu durumda bugün işgâl altında bulunan Kilikya ve Urfa ve Maraş hattı ve Aydın vilâyeti ile işgâl altındaki bu iki kıt'aya paralel bir Antalya hinterlandının her hangi bir maske altında işgâl eden devletlere terki ve Boğazların İngiliz hâkimiyetine bırakılması amacı güdülmekteydi. Boğazlar dışındaki şartlar, müttefikler arasında bir yıldanberi görüşülmüş ve anlaşılması için çalışılmıştı. Fakat Boğazların İngiltere'ye terki gibi bu kadar açıkça belirgin olarak ortaya çıkan mesele, bütün Türkiye ve Karadeniz hâkimiyetinin İngiltere'ye bırakılması demek olduğundan İslâm tebaasının feryadı ve Türkiye'nin umutsuzluğa düşürülmesi gibi göstermelik sebeplerle Fransa ve İtalya'nın şiddetle itirazını çekmiştir. Bundan dolayı, Boğazlar için müttefikler arasında görüş birliği olmamış bulunması, barışımızı geciktiren bir sebep olmuştur. Bolşevik savaş başarıları da barış anlaşmamızın yapılmasını çabuklaştıran bir sebep sayılırken, bu başarıların umulanın üstünde bir sür'atle genişlemesi, tam tersine, bir gecikme sebebi olmuştur. Bolşevik hareketlerinin bizim barış anlaşmamızın yapılmasını etkilemesinin sebebi, barış şartları ne olursa olsun, tam bir boyun eğmeyle kabul edeceğimizin şüpheli bulunmasıdır. Gerçekten de, işgâl altındaki yerlerin bırakılması yolunda bir barış anlaşmasına karşı koymağımıza dair Yunanlılarla devam eden millî savaş ve Anadolu'daki heyecan ve hazırlıklar gibi inandırıcı emareler vardır. Maraş olayları muhtemel şüpheleri daha çok ortadan kaldıracak olsa gerekir. Öte yandan, bizim barış anlaşmamız yapılmış olsa bile Bolşevik başarıları bize temas ettiği zaman Avrupa'nın durumu yine nezaket kazanacaktır. Çünkü Bolşeviklerle temas eden millet, ya sosyal veya siyasî bir hareket birliğine ya da onun seline silâhla karşı koymaya mecbur olmuştur. Bizim de iki şıktan birini seçmemiz gerekir ki, Müttefik Devletlerin bizim Bolşeviklere karşı silâhla karşı koymamızı umabilmeleri için birçok fedakârlıklarda ve en az bir yıldanberi geçici olarak işgâl altında bulundukları Arap ülkesi olmayan yerleri bize geri vermeleri gerekir. İngiltere ve Fransa ve Yunanistan için esaslı bir fedakârlığı gerektiren böyle bir sonuca ancak kesin zorunluk duru-

munda karar verebileceklerdir. Ve bu gün İtilâf Devletlerinin kendilerini böyle bir zorunluğa mahkûm görmedikleri apaçıktır. Bizi tatmin söz konusu olmazsa, bizi kahretmeğe ve bundan dolayı ilkin bütün karşı koyma olanaklarımızı kırmağa karar vermek gerekir. Türkiye'nin karşı koyma olanaklarını yok etmek tedbirleri, Türkiye'nin kesin olarak çevrilip kuşatılmasıdır. Türkiye bugün Adalar Denizi ve Karadeniz sahillerinde ve Avrupa cephesinde kuvvetli bir surette kuşatılmıştır. Suriye cephesi, Hicazdan İskenderuna kadar İngiltere ve Fransa tarafından kuvvetle, ihtiyaçla, nifakla ve halkın mütevekkil bir yolda boyun eğmesiyle çevrilmiş sayılabilir. Irak ve İran cephelerinin madî bir surette ve mutlak olarak kapatılmış olmayan durumları hızlı ve geniş yararlanmalara tabiatça pek elverişli değildir. Mesafeler geniş, ulaşımsız ve milletler idraksiz ve zaten memleketin içi de işgal altındadır. Türkiye'nin öbür cephesi Kafkasya'dır ki, elverişsiz barış şartlarına karşı silâhla karşı koyma azmini kendisine en çok bahşeden cephe, orasıdır. Türkiye Kafkasya'dan Bolşevik istilâsını kolaylaştırma ve onunla hareket birliği yapmakla batıdan doğuya doğru Anadolu, Suriye, Irak, İran ve Afganistan ve Hindistan kapılarını müthiş bir yolda açmış olacaktır. Bu açık kapıları kapamak için müttefikler saldırgan stratejik hareket yapacak kuvvetleri sür'atle tedarik edemezler. Gerekli hareket üslerine ise tabiatça malik değildiler. Böyle bir hareket, ancak Batum'da söz konusu olur ki, bu durumda dahi Kafkasya ile Hazar denizi arasında tıkamak için Batum'dan başlayarak 400 kilometreden fazla uzaklaşmak gerekir. Bu durumda karşısında İtilâf Devletleri Bolşevikler ile Türklerin arasını Kafkas milletleri vasıtasıyla kesmek plânını bulmuşlardır. Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, belki de Kuzey Kafkasya hükümetlerinin bağımsızlıklarını onaylayarak onları kendilerine çektiler. Şimdi Bolşeviklerle vuruşmalarını bir olup bitti yapmak için onları her yoldan kışkırtmakta ve güçlendirmektedir. Bundan başka, bizzat kuvvet göndermeye de başlamışlardır ki, bu kuvvetin etkisiyle hem Bolşevikler ile çarpışmayı çabuklaştırmak ve hem de Kafkas milletlerini gerek Türklerle Bolşeviklerin herhangi bir temaslarını önlemek ve denetlemek düşüncesindedirler. Plân, büyük bir cidiyetle ve aşırı bir aceleyle uygulanmaktadır. Eğer bu plân başarıya ulaşır ve Kafkas milletlerinin bize karşı kesin bir sed durumu almasıyla memleketimiz kuşatılmış kalırsa, artık Türkiye için karşı koyma olanakları kökünden yıkılmış olur; ondan sonra siyasî varlıklarını tamamen

Emperyalizme karşı tekrar kurtuluş bayrağının dalgalanmaya başladığı bu günlerde millîci güçler

Mustafa Kemal'in yarım asır önce yaptığı durum muhakemesinden büyük dersler çıkaracaklardır. Bu belgeler Türk kamuoyuna açıklanmamıştır ve emperyalistlere ve onların siyasî iktidarına soğuk terler döktürecek niteliktedir.

Aşağıda bu belgelerin aslını ve bugünkü Türkçeyle yaptığımız çeviriyi sunuyoruz.

yitirebilecek olan Anadolu Türkleri İtilâf Devletleri kumandası altında müstemleke askeri olarak ordular teşkil edecek, hem Kafkasya milletlerinin İtilâf birliğinde tutulmasını ve hem Bolşevik istilâsının durdurulmasını sağlamak için kan dökceklerdir. Bu durumda İtilâf Devletlerine mutlak boyun eğme halinde Türkler için kendilerini feda etmekten kurtulmak emin değildir.

Bundan dolayı, Kafkasya seddinin yapılmasını Türkiyenin kesinlikle mahvolması tasarrısı sayıp bu seddi İtilâf Devletlerine yaptırmamak için en son vasıtalara başvurmak ve bu uğurda her türlü tehlikeleri göze almak zorundayız. Karşı koyma olanaklarımızı yok edecek tedbirlerin ikincisi fiilî olarak mevcut olan ortaklaşa idareden yararlanarak Türkiye'yi içerdendir oyarak çökertmektir. Bu hususta memlekette mevcut olan siyasî nifak, İtilâf elinde en iyi bir vasıta. İtilâfçılar, bu vasıttan ve bazı makamların mutlak boyun eğme eğiliminden yararlanarak çalışmaktadırlar. Tabii, ilk işleri, kuvâ-yı milliyenin çözülmesini ve Türkiye'nin elinde kalan silâh ve cephanenin yararlanılmaz duruma getirilmesini öncelikle sağlamaktır. Birinci derecede Kafkasya plânını ve ikinci derecede iç çöküntüyü sağlamaya gerekli zamanı İtilâf Devletleri ancak zayıf, mütereddit hükümetler sayesinde sağlayabilirler. Çünkü bu gibi hükümetler, İtilâf zorlamasına baş eğerek iç kuvvetlerin gelişmesini pek çok sınırladığı gibi, kamu oyunu sürekli olarak korku ve kaygı içinde tutarak resmî olan ve olmayan kararlar alınmasına kesinlikle engel olur. Eğer bundan başka İtilâf Devletleri İstanbul'un göz önünde tutulmaya değer bütün kişileriyle akla gelebilecek iç ve dış bütün mahfilleriyle vasıtalı olarak temas edip millete aralıksız olarak açıkçekik bulunmayan ve doğru olmayan ümitler telkin etmekteydiler. Bu telkinler dahi zayıf bir hükümetin verdiği zamanı çoğaltıp kolaylaştırmaktadır. Bu suretle kazanılan zamanlardan yararlanarak İtilâf Devletleri, sonuçta Türkiye'nin kuşatılması ve iç çöküntüsü tedbirlerini tamamlayacaklar ve ondan sonra maskelerini birdenbire atarak İstanbul'da geniş çapta tutuklamalara, kuşatılmış Türkiye'nin çeşitli cephelerinde yığınaklara ve abluka tedbirlerine başlayacaklar ve aynı zamanda idam hükmü mahiyetindeki barış şartlarını bildireceklerdir. İşte 5 Şubat 36 da aleyhimize uygulanmakta olduğunu gördüğümüz plân budur. Bu plânın açıklanması, bize düşen tedbir ve ödevleri göstermektedir. Bu tedbirler, aşağıdadır: Doğu cephesinde resmî ve gayri resmî seferberlik yaparak Kafkas seddini arkadan yıkacak yığınaklara başlamak, yeni Kafkas hükümetleriyle ve özellikle Azerbaycan ve Dağıstan İslâm hükümetleriyle ivedilikle temasa geçerek İtilâf plânına karşı kararlarını ve durumlarını anlamak, Kafkas milletlerinin bize sed olmağa karar vermeleri durumunda taarruz hareketlerimizi birleştirmek için Bolşeviklerle anlaşmak ve içerdin millî teşkilâtı son derece genişletmek ve güçlendirmek ve silâh, cephane ve malzememizi vermeye için silâh kullanmaktır. En önemli ödev ise, İtilâfın zaman kazanmasına meydan vermemek ve onun maskesini atıp memleketin bütün karşı koyma unsurlarını birleştirecek fırsat vermesine zorlamaktır. Bu-

(Sayfa çeviriniz)

Vo Nguyen Giap'ın anıları: HO AMCA

(Geçen sayıdan devam)

İki gün sonra (Bizim Amcanın talimatını takiben) propaganda müfrezeleri gelişti, FAY HAT ve NA NGAN'da iki zafer elde ettiler.

Düşmana karşı bu iki deneme saldırı, çabuk ve başarılı şekilde meyvasını verdi, az zamanda KAO BANG, BAK KAN ve LANG SON bölgelerindeki eyaletler halkına olumlu yankı yaptı, onların bozulmuş olan moralini düzeltti. Bu ilk başarıdan sonra asker sayısını çoğaltmak ve elde olanlara çeki düzen verip, bazı noksanları ikmal için THİEN THUAT'a gittik, çabucak yeni kurallar şubeye gelerek Bölge Ordu Müfrezesine katıldı. Onlardan merasim kıtaları düzenledik. Omuzlarındaki tüfekler ve parıldayan süngüleriyle onları seyretmek bizim için en büyük şevkti! — Bunlar bize cesaret veriyordu. Hele bizim o iki zaferimiz, bize düşmandan çok sayıda silâh ve cephane ele geçirmemize sebep oldu.

Daha sonra Çin - Vietnam sınırı boyundaki BAO LAK sancağına —Köyleri yamacına serpilmiş MAN dağından geçerek— gittik. Geçtiğimiz yerlerde halk bizi coşkun bir şekilde candan karşıladı her bucak bize domuz yemeği ikrametti. BAO LAK'ta düşmanın DONG MU'daki mevzilerine hücum denemesi yaptık. Askerlerimiz şarkı söyleyerek çarpışıyordu. Bu sıra ben

baldırımdan yaralandım. Bu ansızın saldırımız düşmanı telâşlandırdı. Karargâhımızın bu bölgede olduğunu sanarak taarruza geçti. Yolumuzu şaşırtmak için acele HOANG HO THAM bölgesine geçtik. Ora halkı bizi konuklamak için öyle bir hazırlanmışlar ki, orman içindeki sap örtülü evler erzak dolu! Oradan hareket ettiğimizde yaşlılar da bizimle birlikte yeni yıl bayramını kutlamak için Çangıl ormanlarına gittiler. Bu bayram günleri esnasında VN ANH, FAMILER. Bu bayram günleri esnasında VU ANH, FARKADAŞLAR bizi ziyarete geldiler. Birlikte «Güneye Yürüme» için yeni plân yaptık. Onlar bizden ayrılıp gittikten sonra 9 Mart 1945'te Japonların harekâtına dair bilgi aldık. Hemen hazırlanarak KİM HA yaylasına çekip gittik.

Güneye doğru durup dinlenmeden yürürken geçtiğimiz yerlerde devrimci yöneticileri iş başına geçirip, Fransız garnizonlarından dağılan birlikleri, bizimle birlikte Japonlara karşı savaşıma çağırıyorduk. Yeni Devrim Ordusu birlikleri böyle kuruldu. KAO BAK LANG'ta ki Eyaletlerarası Komite kesin olarak halk yönetimi için talimat verdi. Bundan sonra Japonlarla gerilla savaşı başladı, SOK CANG, KAO BANG, BAO LAK, NGUYEN BINH, THAT HE sancaklarında Kurtuluş Ordusunun savaş hattı kuruldu. Düşman tarafından işgal edilen SOK CANG ve daha başka birkaç sancak başkentlerinde yerli ordu kuvvetleri düşmanla can-

la başla çarpışıyordu. NUOK HAI de Kurtuluş Ordusuna 3000 genç, gönüllü olarak katıldı. Bu sıra çok sıkıntılı günler yaşadık. Güneye doğru ilerlerken, ÇO ÇU kasabasından sonra TAN TRAO üssüne yetiştik. Burada yoldaş SONG HAO'nun yönettiği Halk Savunma grupları ve Kurtuluş Ordusuyla karşılaştık. Bu karşılaşma ve tanışma çok candan oldu. Devrim ileriye bir adım daha attı Japon faşistlerine karşı ölüm kalım savaşı başladı. TAY NGUYEN ve BAK CANG'ta bizi imha etmek için yapılan bütün taarruzlar boşa çıktı. Fransızların elindeki KAO BAK LONG'taki mevzilerden ileri geçemediler. Elimizdeki bölgelerde devrim yönetimi kuruyor, halkı Japonlara karşı savaşıma yöneltiyorduk. Böylece KAO BANG, ve BAK SON merkezlerinde düşmanın dayanma gücünü kırarak onları güneye ittik. Bize delta (6) kapısı açıldı.

15.Nisan.1945 te Parti Merkez Komitesi BAK KY (Kuzey Vietnam)'ın HİEP HOA (BAK CONG) ta yapılacak savaş kongresine çağırıldı. Hem ÇO ÇU halkının düzenlediği BİR MAYIŞ İŞÇİ BAYRAM'ı mitingine katılacaktık. Artık Avrupa'da Alman faşistleri teslim olmuşlardı. Bu sıralarda, Bizim Amcanın, sınır bölgesini bırakıp bize doğru geldiğini öğrenince kuş gibi durmaksızın onu karşılamaya gittim. DEO RE dağının vadisinden NGHIA TA Köyünden geçerek onunla NA KIEN'de karşılaştık. Bana propaganda müfrezesi için son talimatını verdi. Bu esnada geçtiğimiz birçok ezyetten tecrübe sahibi olduk, birçok ta başarı kazandık! Ona yaptığımız işler hakkında, Propaganda Müfrezesinin kuruluşundan bu yana yaptığı işler hakkında devrim hareketinin geniş bir bölgeyi kapsadığına dair raporları sundukça beni dikkatle dinliyor ve gözleri sevinçten parlıyordu.

(Devamı gelecek sayıda)

(6) Kuzey Vietnam'da Kızıl nehrin denize döküldüğü yer.

Millî kurtuluş savaşımızdan bir belge

mukavemet gibi bazı nikat, münhasıran böyle bir hükümet sayesinde mümkünhususuldür. Böyle bir hükümet hudutlara müteallik sulh şeraitimizi ve bu şeraitin kabulünü te'hire takatimiz kalmadığını resmen ilân ile beraber hitta-i Şarkıyyeye müteallik yukardaki tedabire ve memleketin hîn-i ha'cette memleketin Anadolu'dan idaresini mümkün kılacak istihzarat-ı saireye bilfiil tevessül eylediğini de izhar eyler. Buna karşı İtilâfçılar fikr-i kat'ilerini irae etmek mecburiyetindedirler. Eğer bu bizimle müsademeyi kabul suretinde tecellî ederse biz bu müsademeye iki ay sonra vâki olacağından daha müsait şerait dahilinde ve İtilâf manzumesinin hazırlığını daha ikmal etmemiş bulunduğu zamanda dahil olacağız. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti için de müstacel bir vazife, vaz'iyet-i siyasiyenin icabatına muvafık tedabiri, hükümetle teşriî mütabakat-i efkâr dahilinde İttihaza imkân olup olmadığını bir an evvel kestirmektir. Eğer böyle bir hükümet ihdasına imkân yoksa maatessüf ümidbahş olmağa sebep görülmüyor. Aldanmıyarak bu vaz'iyeti şimdiden müşahade ve kabul etmeliyiz. Bunun üzerine İttihaz edeceğimiz tedbir Hey'et-i Temsiliyye arkadaşlarımızı derhal İstanbul'dan çekmek ve derhal Kafkas milletlerine müracaat etmek ve derhal yukarıda bildirilen tedabire resmî ve gayri resmî ve fakat fiilî olarak teşebbüs etmektir. Bu hatt-ı hareket dahilinde dahilî ve haricî inkıta-ı münasebat ne vakit ve ne suretle geleceğini tahmîn etmek kaabil değildir. Fakat bir defa bu yola girildikten sonra inkıta-ı münasebat herhalde uzak görülmemelidir.

Hey'et-i Temsiliyye namına
Mustafa Kemal

XX nci Kolordu Kumandanı
Vekili Mahmut

ru ancak durumu bu suretle muhakeme eden, kesin karar sahibi bir hükümet yapabilir. Zaten doğu cephesinde kuvvet hazırlanması ve şiddetle karşı koyma gibi bazı noktalar, ancak böyle bir hükümet sayesinde gerçekleşebilir. Böyle bir hükümet, sınırlara ilişkin barış şartlarımızı ve bu şartların kabulünü ertelemeye takatimiz kalmadığını resmen ilân ile birlikte doğu ülkelerine ilişkin yukardaki tedbirlere ve memleketin greğinde Anadolu'dan idaresini mümkün kılacak başkaca hazırlıklara fiilî olarak giriştiğini de açıklar. Buna karşı İtilâfçılar, kesin düşüncelerini ortaya koymak zorundadırlar. Eğer bu bizimle çarpışmayı kabul yolunda ortaya çıkarsa, biz bu çarpışmaya iki ay sonra olacağından daha elverişli şartlar içinde ve İtilâf Devletleri manzumesinin hazırlığını daha tamamlamamış bulunduğu zamanda gireceğiz. Müdafaa-yı Hukuk Cemiyeti için de acele bir ödev, siyasi durumun gereklerine uygun tedbirleri, hükümetle yaşamaya ilişkin görüşü birliği içinde almaya imkân olup olmadığını bir an önce kestirmektir. Eğer böyle bir hükümet kurulmasına imkân yoksa, ne yazık ki, ümit verici olmaya sebep görülmüyor. Aldanmıyarak bu durumu şimdiden gözleyip kabul etmeliyiz. Bunun üzerine alacağımız tedbir, Hey-eti Temsiliyye arkadaşlarımızı derhal İstanbul'dan çekmek ve derhal Kafkas milletlerine başvurmak ve derhal yukarıda bildirilen tedbirlere resmî ve gayri resmî ve fakat fiilî olarak girişmektir. Bu hareket çizgisi içinde iç ve dış ilişkilerin kesilmesinin ne vakit ve ne yolda geleceğini kestirmek mümkün değildir. Fakat bir defa bu yola girildikten sonra, ilişkilerin kesilmesi herhalde uzak görülmemelidir.

Hey'et-i Temsiliyye namına
Mustafa Kemal
XX. Kolordu Kumandanı Vekili
Mahmut

ODTÜ baskınında polislerin dövdüğü gazeteci anlatıyor

Coplu Demokrasi

Ahmet KAHRAMAN

14 Nisan 1969 günü Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde «Fruko»ya, da halkın «Meşrubat» diye alay ettiği toplum polisleri adındaki yaratıkların saldırısına uğradım. AP'nin milis kuvvetleri ya da Sükan'ın askeri olarak da adlandırılan toplum polisleri aç bırakılmış leş kargaları gibi üzerime saldırdılar. Tekme, tokat, coplarla vurarak şeflerinin gözüne girmeye çalıştılar. Şeflerinden almışlardı saldırı emrini. Çünkü, ben hoşlarına gitmeyen bir gazeteci ve üstelik Akşam gazetesinin bir muhabiriydim.

YORGUN İSTİLÂCILARIN MANZARASI

Orta Doğu Teknik Üniversitesi sabaha karşı polislerin istilâsına uğramıştı. Öğrencileri uykularında bastırılmış Sükan'ın askerleri, gençleri coplayarak, genç kızları yerlerde sürükleyip dövecek dışarı atmış, Üniversiteye yerleşmişlerdi. Ve ben, toplum polisinin ODTÜ'ye nasıl yerleştiğini fotoğraflarla tesbite çalışıyordum. Fruko arabaları rektörlüğün önünde bir tesbih gibi ardarda dizilmiş. Yüzlerce toplum polisi bozguna uğramış bir ordu gibi rektörlüğün önündeki geniş alana yayılmıştı. Uzanmışlardı, oturuyorlardı güneşe karşı. Kimisi toprağın üzerine serilmiş uyukluyordu bahar güneşinin altında. Caddenin kenarına simitler yığılmıştı. Simitlerin başında belki yüz kişi. Polis şefleri arabalarının içinde beklediği durumda.

Bu manzarayı kaçırmak istemiyordum. Ertesi günkü gazetem için toplum polisinin meydana getirdiği «başbozuk» manzara kaçırılmaz pozlardı. Ve ben yorgun istilâcılardan manzaraları almakla meşguldim. Çekeceğim fotoğrafların altına, bunlar copladılar, bunlar kırıp geçirdiler, bunlar genç kızları yerlerde sürüklediler diye yazacaktım.

MEMURLARIN SİMİDİ

Genç devrimcilerin Üniversitesini istilâ edenlerden manzaralar doldururken fotoğraf makinama, bir kaynaşmanın meydana geldiği de gözümünden kaçmadı. Polis şefleri beni birbirlerine işaretle ederek konuşuyorlardı.

Bir ara üç yıldızlı biri çıktı karşıma. Bu polis zat şon derece kızgındı. «Neden çektin ha, neden çektin» diye bağıyordu.

«Neyi çektim?» dedim,

«Memurları... Memurların simidini çektin.» Ardından koluma yapıştı.

Bu sırada çevremizde bir polis halkası meydana gelmişti. Toplum polisi müdürü bay Yılmaz Sezgin otomobilinin içinde olup bitenleri izliyordu. Öteki polis şefleri de çevresindeydiler.

VE POLİS EFENDİLERİNİN HİZMETİNDE

Adamların beni dövmek konusunda emir verdiklerini ve kararlı olduklarını, aslında «memurların simidi»ni bahane ettiklerini anlamıştım. Polis halkasının dışına çıkmak için yürüdüm. Oysa yakaladıkları avı kaçırmak istemiyorlardı. Biri çelme takarken, bir kaçı da coplarıyla, yumruklarını konuşturdular.

Aslında Frukoların copları, tekmeleri ve yumrukları Anayasaya iniyordu. Çünkü Anayasa diyor ki:

— «Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz.»

Her yerde ve her zaman gösterdikleri kaba kuvvet örnekleri, saldırgan tutumlarıyla halkın nefretini kazanan toplum polisi, sahibinin emriyle yeniden anayasayı ayaklarının altına liyordu. Asıl görevi yurttaşın mal ve can güven-

liğini sağlamak olan toplum polisi, efendilerinin kızdıkları bir muhalif gazete mensubunu linç etmeye kalkışıyordu.

Vedat Demircioğlu ve Ali Turgut Aytaç'ın katlinden sonra halktan «Kaatil» damgasını yiyen toplum polisi bir kere daha yasaları ayaklarının altına alıyordu.

FRUKO TAHRİK OLURSA

«Yeter» buyruğunu alan gözü dönmüş yaratıklar dövme işine son verdiler. Caddenin ortasında beni bırakıp uzaklaştılar. Kendimi toparlamaya çalışırken, dudaklarında mutlu gülcükle iki komiser yaklaştı.

«Müdürüm sizinle konuşmak istiyorum» dedi biri.

Tepem atmıştı. «Müdürünüzün gözü aydın» dedim. «Adamları vatanî görevlerini yaparlarken zevkle seyrettiler. Anayasanın, insan haklarının nasıl ayaklar altına alındığını gördüler. Gidin efendinize onunla konuşacak bir sözümün olmadığını söyleyin.»

Komisierler «ya gelirsiniz ya da seni buradan atarız» diye bir tehdit savurunca da «yasaları tanımayan kişilerden beklenmeyen bir davranış değildir bu. Atarsınız. İsterseniz öldürdükleriniz gibi beni de öldürsünüz. Ama günün birinde işlediğiniz cinayetlerin hesabı sorulacaktır» karşılığını verdim.

Bu kez «polisleri tahrik ettiğimi» söyleyerek alttan almaya çalıştılar. Biz tartışmaya devam ederken Toplum polisi müdürü bay Yılmaz Sezgin'in sesi duyuldu:

«Gelin buraya..»

«Siz ancak kendi adamlarınıza emir verebilirsiniz» dedim. «Hem, benim sizinle konu şacak bir şeyim de yok. Adamlarınız beni döverlerken zevkle seyrettiniz. Kılınız bile kımıldamadı. Kanunların nasıl ayaklar altına alındığını gördünüz. Yasaları çiğneme konusunda yeni bir başarı daha elde ettiğiniz için sizi ancak kutlayabilirim.»

Bay Sezgin devletin altına verdiği arabada, yani benim ödediğim vergiyle satın alınan arabada, bir imparator gibi oturuyordu. Yine yoksulların ödedikleri vergiden aylığını alan polis müdürü «memurlarımızı tahrik ettiniz. Neden gidip fotoğraflarını çektiniz» diye konuştu. Yasaların bana verdiği çalışma özgürlüğünü anlattım. Anayasa, demokrasi, basın özgürlüğü dedim. Oysa o bu dilden anlamıyordu.

Ve devletin memuru, asayışı sağlamakla görevli polis müdürü de kızdı. Tahrik olmuş olmalıydı mübarek.

«Götürün» diye gürledi. Arkasından da «bir davacıyla bir şahit de birlikte gitsin» dedi.

Polis tahrik olmuştu. Günün birinde yolunuzda giderken eğer polis sizi tokatlayacak olursa, tabancasını ateşleyip sizi vuracak olursa bilin ki sebepsiz olmamıştır bu. Bilin ki «toplum polisi tahrik olmuştur. Şunu da bilin ki, toplum polisi her zaman tahrik olabilir. Aslında gerektiği yerde tahrik olmak üzere yetiştirilmiştir. Ve de bilmiş olun ki, eğer dövülecek olursanız ayrıca mahkûm edilmek üzere mahkemeye de verilirsiniz. Sizi dövenler hem davacı hem de tanıklarlar ayrıca. Son olarak şunu da bilin, adil yargıçlar polisin davacılığını ve tanıklığını ciddiye almıyor. Çünkü bu numaralara alıştılar. **HAKARET DEĞİL GERÇEK**

Polis cibine ilk kez bindim. Şimdiye dek hiç binmemiştim. Sağımda bir fruko, solum da bir...

Konuşmadan yol alıyoruz. Yolda bir telsiz emri geldi. Çankaya merkez jandarma karakoluna götürülmem için buyruk verildi.

Polis karakoluna götürülmeyeceğim için sevinçliydim. Hiç değilse jandarma'da güvenliğim sağlanırdı. Çünkü yurttaş çoğunluğu gibi benim de polise güvenim yoktu.

Karakolda polislerden biri tanık, biri davacı oldu. İfadelerinde polise hakaret ettiğimi söylediler. Şaşırdım kaldım. Ne zamandan beri gerçekler hakaret sayılıyordu acaba? Eğer hurharca dövdüğüm sırada bir şey söylemişsem bilin ki, gerçeği söylemişimdir. Hakarete gelince, Türkiyede toplum polisini tanıyan herkes hakaret etmektedir. Hem de en ağır biçimiyle.

Karşılıklı davacı olduk sonra. Mahkemeye gönderilmemizi beklerken birinci şube müdür yardımcısı olduğunu söyleyen biri geldi.

Bana «polisten özür dilediğin takdirde davalarından vazgeçerler» diye bir teklifte bulundu.

Bu gülünç teklif karşısında ciddi olmaya çalışarak, «alayın sırası değil beyefendi» dedim. «Dövdüğüm yetmiyormuş gibi bir de özür mü dileyeceğim.»

Adam ısrar etmeden ayrıldı gitti. Polislerle yalnız kaldık. Jandarma, karakolu dolduran sanık üniversitelilerle meşguldü. Eğlenmek için Kayserili olan şahit polisle konuşurken bir ara şöyle dedi:

«— Yarın halk Akşam gazetesi muhabirinin dövdüğünü öğrenirse sevinir.»

«O nedenmiş?» dedim.

«Çünkü halk sizi sevmiyor. Akşam gazetesini istemiyor.»

Ve o zaman anladım bu zavallı köylü çocuklarının nasıl kandırıldıklarını, şartlandırıldıklarını, aldatıldıklarını...

Bir ara gazeteme telefon etmek istediğimi söyledim. Yine Kayserili polis, yüzüme dik dik bakarak «Komünist olursan bana ne» karşılığını verdi. Şaşırdım kalmıştım.

«— İyi ama telefon etmek isteyişimin Komünizmle ilgisi ne?»

«— Ben yanlış anladım. Komünistim dediniz diye anladım, çok özür dilerim.» Dayanamadım katıla katıla güldüm. Kayserili delikanlı mahcup olmuştu. Dışarıya çıktı.

Biraz sonra birinci şubeden bir polis geldi. Sivil giyinmişti. Makinadaki filmi istedi. Vermek istemedim. Adam dayattı. Sonra makinayı açıp baktı. İçi boştu. «Film nerede?» diye tutturdu. «Yok» dedim.

«O halde arayacağım.»

«Arayamazsınız. Anayasa mahkeme kararı olmadan kimsenin aranmayacağını emrediyor.»

«Bırak şimdi anayasayı. Git onu başkasına anlat. Bize değil.»

Aradı ceplerimi. İki film bulup aldı.

«Siz anayasayı çiğniyorsunuz» dedim «Anayasa basının araçlarına dokunulmayacağını kesinlikle ortaya koymuştur.»

Güldü sivil polis.

«Bu bilgilerinizi kendinize saklayın. Burada geçmez bu bildikleriniz» dedi.

Sonra odaya giren jandarma yetkililerine şikâyet ettim polisi. Sanki bir sonuç alabilecekmişim gibi.

«Jandarma karakolunda polis üstümü aradı» dedim. Jandarma amiri anlamsız anlamsız yüzüme baktı.

«Ne yapayım» karşılığını verdi.

Jandarma karakolunda dört saat tuttular beni. Sonra gelen bir polis müdürü beni alıp polis sarayına götürdü. Orada İlhami Soysal'la karşılaştım. Başımıza gelenleri öğrenmeye, yardımcı olmaya gelmiştim. Olayı kısaca anlattım.

«Değmez» dedi Soysal. «Bunlarla uğraşmaya değmez.»

Ve beş saat sonra üstüm aranıp, çektiğim fotoğrafların filmleri alındıktan sonra özgürlüğüme kavuştum.

Siz söyleyin bu haliyle Türkiye bir hukuk devleti midir, yoksa polis devleti mi? Hayır beyler hayır. Bu düzenin adı coplu demokrasidir.

«Va mı bunun bi izah tazı?» Bay Çoban Sülü.

Gençlik

ÇAPA'da köy çocukları okula sokulmuyor

ODTÜ'deki öğrenci işgali, polisin saldırısıyla önlenirken, bir başka okul işgali de polisin himayesinde sürdürülüyordu.

İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu, komando bozuntuları tarafından işgal edilmiş, 500 öğrenciden 300 ü dışarı atılmış, hemen hepsi köylü çocuğu olan, maddi imkânsızlıklar içinde okuyan 300 genç, sabahçı kahvelerinde, öğrenci lokallerinde yatmaya mecbur bırakılmıştı.

Bütün bunlar olup biterken olay yerine gelen polis, okulu sarmış, fakat özerk bir kuruluş olmadığı halde, yani kimsenin çağrısına lüzum kalmadan Vali'nin emri ile her an okula girmesi ve işgali ODTÜ'deki gibi ustaca (!) sona erdirmesi mümkün olduğu halde, en ufak bir teşebbüse geçmemişti. Polis yalnız işgalcilere karşı harekete geçmemekle kalmıyor, aynı zamanda işgali koruyordu da. Nitekim işgali sona erdirmek ve içeriye girmek isteyen öğrenciler zaman zaman polisin engellemesiyle karşılaşmışlardı.

Ancak meselenin ibret verici yanı bu kadar da değildi. Çünkü olayın elebaşılığını okul müdürü Ayhan Boğan, yapıyordu. Ayhan Boğan, orta okulda yazdığı bir kompozisyon ödevinde Atatürk'le Lenin'i karşılaştırdığı için hakkında 142. maddeden takibata geçilen Gürbüz Şimşek'in soruşturmasını yapıp mahkemeye verilmesi-

Polis Müdürü Okula sokulmayan öğrencilere nasihat veriyor!

ni sağlayan Millî Eğitim müfettişiydi ve Ayhan Boğan bu hizmetine karşılık Çapa Yüksek Öğretmen Okulu Müdürlüğüne atanmış, okula geldiğinden bu yana da 15 öğretmenin ayağını kaydirmıştı.

İşte olaylar bu müdürün vesayeti altında yaratılıyor ve Çapa Yüksek Öğretmen Okulunda günlerce sürdürülen bir terör havası esiyordu.

Olayların başlangıcı 12 Nisan Cumartesi gününe rastlamaktadır. Fen Fakültesinde bir forum düzenlenmiş ve öğrenciler, 1968 Haziranından beri uyguladıkları bir metoda başvurmuşlardır: Tartışmak ve hep birlikte karar almak.

Ancak forum henüz başlamadan sağcı öğrenciler saldırıya geçerler, az sayıda ve hazırlıksız olan gençleri dağıtırlar.

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Diyalektik ve tarihi materyalizme göre toplumlar tarihinin anahtarı üretim tarzı değişikliğidir. Üretim, daima gelişme ve değişme yolunda olmak gibi bir özelliği vardır. İnsan, her zaman, doğanın kendisine sunduğu imkânlardan en büyük yararı elde etmeye çalışmıştır. Eğer insan, maddi ihtiyaçlarını her zaman daha iyi bir şekilde doymaya çalışmasaydı, bilinçli bir varlık değil, kör zarurete boyun eğen bir hayvan olurdu.

Şu yada bu düzeni neden şu ya da bu düzenin izlediğini, sosyal fikirlerin, sosyal görüşlerin, siyasî kurumların neden değiştiklerini, tarihte belli bir siyasî ve sosyal düzeni neden kökten değiştirmenin gerekmiş olduğunu açıklamaya imkân veren sadece üretim tarzı değişikliğidir.

Daha önceki yazılarımızda üretim tarzından söz etmiş ve belli bir toplumun üretim tarzını meydana getiren öğelerin toplumun üretici güçlerinin karakteri ile o toplumda egemen durumda olan üretim ilişkileri olduğunu belirtmiştik. (Egemen olan üretim ilişkileri diyoruz; çünkü, bildiğimiz gibi, üretici güçler, bütün gerçek gibi, daimî bir gelişme ve değişme gösterirler. Üretim ilişkilerini belirleyen üretici güçler olduğuna göre üretici güçlerdeki değişiklik üretim ilişkilerinde yansır. Ama bu evrim bir niteliksel değişiklik noktasına varmadan önce eski ilişkilerin yanında yeni ilişkiler de mevcut olmaktadır. Bir

örnek alacak olursak, örneğin, üretici güçlerin değişmesi sonucu feodal toplumun bağrında yeni yeni üretim ilişkileri belirip gelişmiştir. Feodal serflik kurumu yaygın olmakla birlikte serflik bağlarından kurtulan özgür ücretli emekçiler manüfaktürlerde, imalâthanelerde kapitalist ilişkiler çemberine girmişlerdir. Toplum, bütünüyle kapitalist toplum yapısına dönüşüncüye kadar feodal ilişkilerle kapitalist ilişkiler, oldukça uzun bir süre, bir arada bulunmuşlardır. Ama toplum, genel çizgileriyle, feodal toplum görünüşünde kalmıştır. Topluma karakterini veren ilişkiler egemen olan, daha çok yaygın olan ilişkilerdir.)

Ayrıca üretici güçlerin de tahlilinde: üretim araçları, insanlar, üretim tecrübeleri ve iş alışkanlıkları gibi öğeleri ayırd etmiştik.

Üretim hep değişme yolunda olduğuna göre üretimin ilk önce değişen yönü hangisidir? Üretimde en hareketli, en değişken, en devrimci öge olarak üretici güçler karşımıza çıkıyor. Üretici güçler içinde ise ilk önce üretim araçlarının değiştiğini, üretim araçlarının belirleyici öge olduklarını görüyoruz. Böylece üretici güçler düzeyini belirleyen üretim araçlarının tabiatı ve durumu oluyor.

Üretim ilişkileri ile üretim araçları mülkiyeti biçimleri, toplumun çeşitli sınıf ve gruplarının bu üretim araçları mülkiyetinden doğan birbirleriyle karşılıklı ilişki ve durum-

Üretimle ilgili birkaç not

ları, insanların üretim araçlarına sahip olup olmamalarına ve üretimde tuttıkları yere göre ürünlerin üleştirilmesindeki durumları anlaşılır.

İnsanlar arasındaki üretim ilişkileri en geniş ve belirgin çizgileriyle, değişik tiplerde olabiliyorlar:

— İnsanlar, ortak bir işi, aralarında yardımlaşarak, işbirliği kurarak ortaklaşa gerçekleştirmek üzere her türlü sömürden özgür olarak serbestçe birleşebiliyorlar.

— Bazı koşullarda, herhangi bir insan başka bir insanı kendisi için çalışmaya mecbur edebiliyor. Bu durumda başkasının emeğinin sömürülmesi söz konusu oluyor.

— Nihayet bu iki tip ilişkinin de bir yığılıp çökme, öteki kuvvetlenme yolunda olmak üzere bir arada buldukları tarihi dönemler oluyor.

Üretim ilişkilerinin tahlilinde ise, bunların içinde en önemli olan, üretim ilişkilerinin karakterini belirleyen ögenin üretim araçları mülkiyeti olduğunu görüyoruz. Yani üretim ilişkilerinin karakterini anlamak istediğimizde sorulacak soru üretim araçlarına kimin sahip olduğu sorusudur.

Bu kısa hatırlatmadan sonra toplumların gelişmesinin temel kanununa, üretici güçlerin karakteri ile üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uygunluk kanununa değinebiliriz.

Kahvelerde sabahlayan gençler

Bu olaydan bir kaç saat sonra Çapa Yüksek Öğretmen Okulunda sağcılar tahriklere girişiyorlardı.

Okul Müdürü Ayhan Boğan'ın önünde yapılan satışmalara yöneticiler seyirci kalıyor ve davranışlarıyla da teşvikçi olduklarını gösteriyorlardı. Örneğin yemekhanede sağcı öğrenciler tarafından naralar atılıyor, küfürler ediliyor, tehditler yağdırılıyor, sonuç olarak Müdür Ayhan Boğan, Çapa Fikir Kulübü başkanını dışarı atma-ya kalkıyordu.

Bir süre sonra daha da azan komando bozuntuları, Safa adındaki öğrenciyi düelloya davet ediyorlar, daha sonra da Kan Merkezinin önünde devrimci gençlere zincir, bıçak ve tabancayla saldırıyorlardı. Öğrenciler, Şefik Duran'un üç dört el ateş ettiğini tespit etmişlerdi.

Fakat bu saldırı devrimcileri yıldırmadı. Kısa bir çatışma sonucunda tabansız komandolar, kurtuluşu okula kaçmakta bulmuşlardı. Orada Müdürün ve polislin himayesinde komandoculuk oynayacaklardı. Nitekim, okula kaçıp kapıları kapatan donkişotlar, devrimci gençlerin aralarındaki yaralıları tedavi ettirmek için Guraba hastanesine gidişlerini fırsat bilip polislin gözü önünde ve «Başbuğ» naralarıyla Çapa'yı işgal ediyorlardı. Bundan sonra kapılar tutulacak ve 550 kişilik okul mevcudundan 350 si içeri alınmıyacaktı. Hatta içeride kalan ve sağcılar tasvip etmeyen öğrenciler de gene polislerin gözü önünde sopalarla dışarı atılacaktı. Nedense kuzu gibydiler polisler.

Öğrenciler önce karakola, oradan da savcılığa başvurmuşlardı. Ancak okula girmeleri mümkün olmadı. Ve geceyi sabahçı kahvelerinde, diğer üniversite yurtlarında geçirdiler. Dışarda geceleyenlerin sayısı üç yüzü aşırıyordu. Okula gönderilen temsilcilere müdür muavini «işgal yoktur, öğrenciler gelebilirler» diyor aynı saatler de okula girmek isteyen 3 kız öğrenci kapıdan çevriliyordu.

Pazartesi günü Müdür - saldırgan polis işbirliği iyice ortaya çıktı. Okullarına girmek isteyen öğrenciler 15.00-15.30 da okula gelmişler, gruplar halinde içeri girmişlerdi. Okulda elektrikli bir hava olduğu seziliyordu. Sağcıların, ortada olan öğrencilere «Bu işin sonunda ölüm var, karışmayın» dedikleri duyuluyordu. Bu hava içinde Müdür çağırılmış ve durum kendisine anlatılmıştı. Okul Müdürünün cevabı kesin oldu. «Giremezsiniz. İzinli sayıyorum sizi». Tartışma

başlamıştı. Gençler, Çapa öğrencilerinin % 90 ının köylü çocuğu olduğunu, dışarda kalmalarının malî yükünü kaldıramıyacaklarını anlatmaya çalışıyor ve müdürün tarafsızlığını istiyorlardı. Müdür bir ara daha önce okuldan atmaya kalkıştıkları İbrahim Kaypakkaya'ya «Sen hiç giremezsin» diyecekti. Kendisine ihraç kararı hakkında Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı olduğu hatırlatılmışsa da «Ben bakanlıktan emir aldım sizi sokmıyacağım» cevabı alınmıştı.

Tam bu sırada sinema salonuna saklandıkları anlaşılan sağcı öğrenciler, Müdürün gözleri önünde sopalarla saldırıya geçmişler ve iki kişiyi kafasından yaralamışlardı. Bu sırada Müdür Ayhan Boğan, atın şunları dışarı diye bağıyordu. Müdür - saldırgan işbirliği açığa çıkmıştı.

Bu saldırı sonunda dışarı çıkan öğrenciler bu defa da polisle karşılaşmışlardı. Polis dışarı çıkan öğrencileri göğüslüyor, arada bir itip kakalıyordu. Bir polis yetkilisi öğrencilere Valinin saat 18.30 da kendilerini kabul edeceğini bildirdi. Ama bu randevu gerçekleşmedi. Zira, tam saatinde vilâyete gelen gençler kapıcının «Vali saat 17.00 de gitti. Bilirsiniz resmî daireler saat 17.00 de kapanır» sözleriyle karşılaştılar.

Polis yetkilisi yalan söylemişti.

Ertesi gün vali ile görüşme epey eğlenceli geçti.

Vali müdürü de çağırmış ve olanları sormuştu. Müdür «İşgal yok» diyordu. Yalnızca 300 öğrenci dışarıda kalmıştı o kadar!

Valinin bu işe canı sıkılmıştı. Bu mesele hallolsun dedi. Okul silâhlardan artılsın dedi, yabancılar okuldan çıkartılsın dedi. İçeriye hiçbir ziyaretçi alınmasın dedi.

Öğrenciler can ve mal emniyetimizin de korunmasını istiyoruz dediler.

Vali buna da kızmıştı. Olur muydu böyle şey? Taksimde korumuşmuydu ki, şimdi koruyacaktı? «Palavradır can ve mal güvenliği» dedi. «Bunu hiçbir merci sağlayamaz. Biz ancak manevî bir sorumluluk yükleniriz» dedi.

Ertesi gün okula giden gençler bu defa başka bir kararla karşılaştılar. Okul idaresi 33 kişiyi okula almamayı kararlaştırmıştı. Ve bu kararı öğrencilere okulu saran toplum polisi yetkililerinden biri tebliğ ediyordu.

Öğrenciler bu kararı kabul etmediler ve direnmeğe devam ettiler. Ya hep, ya hiç diyorlardı.

Bu anlatılanların iktidarın kanun ve anayasa dışı davranışlarının yalnızca bir örneğidir. Ancak önemli bir ayrıntısı da vardır bu örneğin Yüksek Öğretmen Okulları yurdumuzda köylü çocuklarına, halk çocuklarına açık kalabilen tek yüksek okul olarak kalmıştır. Ve iktidar bu okulları da hizaya getirmek için bütün gücüyle çalışmaktadır.

Komando bozuntularının en çok faaliyette olduğu yerler, Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü ve şimdi de İstanbul'da Çapa Yüksek Öğretmen Okulu olmuştur. Bu iki Okul üzerine bu kadar düşülmesi tesadüfî değildir.

Dergimiz baskıya verilirken, Polis işgalcileri değil de, okula alınmayanlardan 3 kişiyi yakalamış ve savcılığa vermiştir. Savcılığın tutuklama talebi 3. Sulh Ceza mahkemesince kabul edilmiş ve böylece Aydoğan Şahin, Hasan Gül, Salman Kaya tutuklanmışlardır.

Gençlerin tutuklanma sebebi okulda anarşi çıkarmak ve adam yaralamaktır.

Yavuz hırsız evsahibini bastırır derler. Bu olayda iktidarın tutumu bu atasözünü de aşmıştır. Aşsın bakalım...

Biz imeciler

Mehmet GEZER

Biz öğretmenler, en az maaşla en güç koşullar altında çalışan bizler; öğretmen kıyımını en son aşamasına ulaştıran Ertem ve Bakanlığındaki fetvacılara karşı yılmadan, güçlenerek, bilenerak çalışmayı şiar edindik. Bir imece kurduk. Öyle imecileriz ki, imecemizin dev ve çelik çadırı TÖS içinde, rüzgâr, dolu, fırtına, bora ve atılan taşlar vız geliyor vız!

Bizler, Türk halkının, horlanan halkımızın yanında olduğumuz için sürdürülüyor, horlanıyoruz.

Bizler, acıya, çileye, sıkıntıya ve horlanmaya alışmış halkımızın içinden yetişmiş ve gene halkımızın içine girmişiz. Bunun için sürülüyor, işkence ediliyor, horlanıyoruz. Bütün bu belalar hoş geldi sefa geldi; değil midir ki kahraman halkımızda aynı belâlarla baş-baş...

Erken değil tam zamanında öten horozlar Türk halkını uyandırmaya başladı. Bu uyanış halkımız tarafından anlaşılmasını çabuklaştırmaktadır. Ve her gün yenilenerek, kolumuza giren arkadaş, kardaş, baba ve bacılarımızla, yani halkımızla çoğalmaktayız. Bir çığ gibi büyümekteyiz. Sesimizi en ücra köylerimize dek ulaştırmaktayız. Elbirliği ile çıkardığımız yayın organımızı şubelerimizden köylere, köy öğretmenlerine, köy muhtarlarına yolluyoruz. Sesimiz köy evlerinde yankılanmakta. Pazar ve öteki dinlenme günlerimizde köylere doğru gidiyoruz. Köylülerimizle konuşuyoruz. Köylülerden öğreniyor, ve biz de gerekenleri köylülere öğretiyoruz. Bilinçlenme hızlanmakta. Ve bu bilinç her şeye bedel... Çünkü bu halka çok çektirildi. Sultanı çektirdi, 1946 dan sonra başlayan karşı devrim hareketi çektirdi. Ve bugün bu işkence daha da çoğalmıştır. Zamlarla, yalanlarla, Kanlı Pazar oyunları ile, devrimci kuruluşlara ve devrimcilere saldırılarla, öğretmen sürgünleri, öğretmen kıyımları ile işkence çoğaltılmış ve halkalar bir işkence zinciri halinde çevremizde örülmüştür. Bu zinciri mutlaka ve mutlaka kıracağız. Zincirli demokrasi, zincirli halk, zincirli öğretmen olamaz. Zincirli yönetim sürdürülemez. Dünyanın hiçbir yerinde sürdürülmemiştir. Ak saçlı, ak sakallı Tarih bunu söylüyor bize.

Namık Kemal sesini çıkardığı için sürülmüş ve öldürülmüştü. Ama şimdi O'nun adı yaşıyor. O okutuluyor okullarda... Ya işkenceciler! Onlar unutuldular. Unutulmadılarsa da lanetle anılıyorlar. Onların torunları, oğulları utanmaktalar bugün. Yarın da bugünün işkencecileri ve oğulları utanacaklar. Bu uzun sürmeyecek. Toprak kayıyor ayaklarının altından. Başları dönüyor. Dünya dönüyor... Yakındır; bağımsız, mutlu, halkçı, devrimci bir Türkiye'nin kurulması yakındır!

Bizden selâm olsun işkencecilere!

ODTÜ baskınının dersi komprador mu finans-kapital mi?

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Türkiyenin sosyal sınıf yapısını, kitap satırlarıyla 19. Yüzyıl modeline uydurmak isteyenler, KANLI PAZAR'dan sonra, ORTADOĞU T. Üniversite baskınından sonra yeni bir ŞOK geçirmiş olmaları gerekir.

500 jandarma, 1500 toplum polisi, gece karanlığında Üniversite basıyorlar. Önce 4 nöbetçi, sonra 40 işgalci «YAKALANMIŞTIR» diyor hür basınımız. Dağbaşı mı «yakalanmışlar»? Hayır. Kendi Üniversitelerinde... Ve: «Daha yukarıdaki Yurt binasında bulunan 500 kadar öğrenci saat 6,30 sularında topluca kafeterya binasının önüne gelmişlerdir.» (14 Nisan 1969)

2000 silahlı Komando, içeride: Benzine bulunmuş tuvalet kâğıdı ile «Barikat yapılacak süpürgeler» bulunca, utancından o «suç belgeleri» arasına bir de soğan bıçağı katmaktan kendini alamamış.

Bu «Baskın» bize neyi, bir daha ıspatlıyor? Türkiyedeki «BASKI» düzeninin 19 uncu Yüzyıldaki biçiminden çok ötede 20 inci Yüzyıl biçimine dönüştüğünü. Nasıl? Bunu anlamak için hangi top ateşi hazırlığından sonra, Sükan arslanlarının tarazuza kalkıklarını ibretle izlememek elden gelmiyor.

Ortadoğu Üniversitesi kimsenin kulağına yabancı gelmiyor. Kısa bir süre önce, o Üniversite binası önünde bir otomobil yakılmıştı. Otomobil, eski CIA ajanı Amerikan Büyük Elçisi Komer'in. Otomobil yanarken Komer, Üniversite Rektörü Kurdaş'la kıkır kıkır gülüşür pozda densiz bir fotoğrafla suçüstü yakalanmış gibiydi.

Bugün, aynı Üniversitede, aynı olayın devamı ile karşı karşıyayız. Bu «DEVAM»: 19. Yüzyılda geçseydi nasıl olacaktı? 20 inci Yüzyılda geçince nasıl oluyor? Olaylarda her Türkün ibretle üzerine eğileceği nokta budur. Bu noktayı az açıklamak: KOMPRADOR BURJUVAZİ ile, FİNANS-KAPİTAL arasındaki yaman ayırdı gözümüze batıracağı için ilginçtir.

19 uncu Yüzyılda Türkiye bir SALTANATTI. Ama, Türkiyede görünen sultan «ABDÜL»ler kuk-

laydılar. Gerçek sultan DÜYUNUMUMİYE SALTANATI idi. Bu diyarşi (Bir ülkede iki Devlet) sınırları, bütçeleri ve askerleriyle besbelli ve apayrı idiler. Karakaplı kitapça lâf edenlere göre: Düyunumumiye Saltanatı: «YABANCI KAPİTALİSTLER» ile, onların «YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİ» arasında düzülür bir kumpastı. Yerli işbirlikçilere KOMPRADOR deniyordu. Doğru.

Şimdi 20 nci Yüzyılın 70 inci basamağına merdiven dayıyoruz. Türkiye bir CUMHURİYET tir. Politika doruğunda sultanlar değil, «CUMHURBAŞKANLARI» oturur. Politika kabuğu altında ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel ve ilh. alanları «FİNANS-KAPİTAL SALTANATI» egemenliğine girmiştir. Diyarşi yok, monarşi (bir ülkede tek devlet) vardır (Başında Monark: Hükümdar olmuş, olmamış hepsine alıştık). Karakaplı kitaba lâf edenlere göre: Finans-kapital saltanatı: «YABANCI KAPİTALİSTLER»le (EMPERYALİZM) ile, gene onun «YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİ» arasında düzülür bir kumpastır. Bu işbirlikçilerine de solcularımız gene «KOMPRADOR» adını veriyorlar. Bu yanlış.

Kitapçıl sosyalistlerimize bakılırsa, geçen yüzyıl boyu, arada Kurtuluş Savaşı da geçirildiği halde: Sosyal Sınıf Yapımız için güneşin altında yeni bir şey olmamıştır. Saltanat zamanı da, Cumhuriyet zamanı da: Türkiyeye Yabancı Sermaye ile işbirlikçileri egemendirler. Ya «ATATÜRK DEVRİMLERİ»? O zaman da, Sosyal Dağın tepesine doğru tam tırmanıyorduk, ki Atatürk ölünce, ayağımız kayıp kıcüstü yere düştük!... Sizin anlayacağınız, yapılan «Bilimsel SOSYALİZM» şemsiyesi altında ALPİNİZM (Dağcılık sporu!).

Bu kolay teorisyenliği, en son Ortadoğu, T. Üniversitesi olayları kadar havaya uçuran yeni bomba olamaz. Bir Büyüklein Büyüğü Devlet Elçisi otomobilinin ateşe verilmesi, dünyanın her yerinde her gün olagan şeylerdendir. Ancak Türkiyede aynı olay 19 Yüzyıl boyu ne gibi sonuçlar verirdi; 20 inci Yüzyıl boyu ne gibi sonuçlar veriyor?... Onu bir kaç sözle gözönüne serebilirsek, «KOMPRADORLUK» ile «FİNANSKAPİTAL» arasın-

daki yaman ayırt, -hiç değilse anlamak istemeyenler dışında,- epey aydınlığa kavuşabilir. Ve yüzye de kalsa, son gerici «BASKIN»ların hiç bir faydaları olmasa, bu noktayı işığa kavuşturmaları az buz yararlı sayılamaz.

19 uncu Yüzyıl Türkiyesinde bir Elçinin Otomobili (ister kendi görünmez eliyle, ister başkasının görünür eliyle) yakılsa, neler geçirdi? Büyük Elçi, hemen o gece yarısı Bâbrâliyi «BASARCA», Sadrazamı yatağından karşısına kaldırırdı. Yahut Ulu Sultanın yüce katına Yani bey, Mıgırdiç efendi, Mişon çelebi adlı, kavaslıktan Kompradorluğa terfi ettirilmiş, çobacısını gönderirdi. Öyle bir ültimtom dayatırdı ki, yer yerinden oynardı. Halife-Sultan, günlerce, gözleri yaşlı, bağırları taşlı nazırlarıyla yemekten içmekten kesilirdi. Şu Allahın belâsı tersliği bir kanlı Savaş, yahut İhtilâl çıkmaksızın nasıl önliyebileceklerini Şeytan dahi bilemezdi.

Zaten maksat otomobilin yanması, yanmaması değildi. Suyu bulandırmış olsun, olmasın: kuzu yenilecekti. Kuzuyu yemenin de başka yolu yoktu. Nicelik ve nitelikçe: Türkiyeyi Komprador burjuvazi kanalından sömürmek başka türlü olamazdı. Kompradorların çoğunluğu, evvel ezel «ecnebi» sayılan halkın «götüboklu gâvur» dediği levantenlerdi. Onların karşısında, Yarı sömürge Türkiyenin bütün sosyal sınıfları, tabakaları, bütün ekonomi, politika, kültür adamları ve başta «Essultan ibn'issultan Haan» gelmek üzere çerisi, çobanyı tüm «Erkân, ümera, zabitan» (Devletliler, Komutanlar, Subaylar) hep, «El hamdülillâh!», müslüman «ÜMMET-İ MUHAMMED» idiler.

«Gâvur» yahut «Çıfıt» taifesi yanlarına, (tıpkı şimdiki Tahtakale çorbacıları gibi) hammaldan başka Türkü sokmazlardı. Başlarına bir şey geldi mi, Avrupadaki Firma efendilerine haberi uçururlardı. O Emperyalist Devletin İstanbuldaki Elçisi veya Konsolosu açık, seçik (şimdiki gibi üstü kapalı değil) Kapütülasyon kurallarıyla, Babalı'de kırmadık can, cam ve çerçeve bırakmazdı. Ekonomice teslim almak için Paris, Londra Banka ve Şirketlerini, Galata Sarraflarını Hazineye musallat ederlerdi. Politikaca teslim almak için: ya dışardan (Moskofu, Nemseliyi), ya içerden (Yunanı, Sırbı, Bulgarı, Ulahı; Arnavudu, Kürdü, Ermeniyi, Arabı) kışkırtıverirlerdi. Türkün üzerine üzerine.

Başka türlüünü yapamazdı. Yabancı sermayenin KOMPRADOR BURJUVAZİden başka tutamağı yoktu. Komprador Burjuvanın da tutamağı, Türk milleti değil; doğrudan doğruya «YABANCI» Firmalarla, birbirine kedi köpek olmuş «YABANCI» devletler idi.

Gerçi, her zaman olduğu gibi, Beyden, Ağadan, Paşadan, Efendiden satın alınmış sürüyle «İngiliz Muhibbi», «Fransız sever», «Amerikan dostu» casuslar bütün su başlarını kesmişlerdi. Gizli kapaklı Farmasonluk yahut Tarikat teşkilâtı yurdu ağlarla sarmıştı. Ama, bu sonraki «DEMİRAG»lar, «KOÇ» holdingleri değildi. Türk milletiyle hiç birinin yabancı Firma ve Devletlerden fazla ORGANİK bağları yoktu. Hepsinin adları üstünde: «CASUS» idi. Hiç birisi dörtyüz dirhem müslüman, ham sofu «Ümmet-i Muhammet» kılığına girmedikçe tutanamazdı.

19 uncu Yüzyılda, Tefeci Bezirgan yokmuydu? Tümenle. O antika çağ yadigarları bile, Sultan adlı Çobanın bekçi köpekliği bulunmasa, yüzde yüz güvenle elde tutulamazdı. Eşra-

yeni kitaplar

N. Yılmaz

İslâmiyet ve kapitalizm

Maxime Rodinson'dan Orhan Suda çevirisi. Gün Yayınevi. İslâmiyet konusunda derin bilgisi olan ünlü bir Fransız Marxisti olan yazar, bu eserinde İslâm dünyasının ekonomik ve sosyal yapısını ve İslâm ideolojisinin bunun üzerindeki etkilerini inceliyor. Konu, başlangıcından bu yana tarihî süreç içinde incelenmekte, bu arada son yıllarda çok tartışılan İslâm sosyo-ekonomik yapısının feodalizm mi, yoksa asya tipi üretim tarzı mı olduğu sorunu da ele alınmaktadır. Eserin son bölümünde kısaca sosyalizm karşısında İslâmiyeti inceleyen yazar: «Müslüman ülkelerde İslâmi, sosyalist ekonomik kuruluşun bayrağı yapmaya kalkışanların iddialarını yakından incelediğimizde olgular bunu bize daha somut bir şekilde göstermektedir. İslâm dini bu role pekaz yatkın görünmektedir.» diyor.

Nihayet, son yıllarda memleketimizde de çok sözü edilen Üçüncü Dünya konusuna da değiniliyor: «Kapitalizm-sosyalizm ikileminden kurtulmaya can atan Avrupalı iktisatçıların ve iktisadî programlarına millîci bir renk vermek isteyen Üçüncü Dünya ideologlarından birçoğunun düşündüklerinin aksine, üçüncü bir şık yoktur.»

ıyile, âyanı ile Türk milletinin (daha doğrusu SU gibi altta; Kompradorlarla Efendileri, yabancı Müslüman Ümmetinin) hemen hemen bütünü cı ajanlar ve Devletler ZEYTİNYAĞI gibi üstte kalıyordu.

Komprador Burjuvazi Türkiye'nin belli başlı: İstanbul, İzmir, Selanik gibi tek tük şehrinde, Kalküta veya Şanghay'daki Avrupalı mahallerini andıran sınırlı belli semtlerinde yaşayan ayrıcalığı bir bölüktü. Türk milletinin hiç bir sınıfı, zümresi ile içten ve sürekli kaynaşmazdı. Türklerden ancak bir kaç sarhoş subayla, beş on hafiyeli külhanbeyi, zil zurna sarhoş olmak için İstanbul'un «BEYOĞLU» semtine, İzmir'in «FRENK MAHALLESİ»ne, Selanik'in «KULELİBİ»ne ara sıra «yolunmak» için sırasıyla. Gene de, memleket gibi belden aşağılarını da sağdırdıkları Kompradorların, küçümsiyen bıyıkaltı sırtışları önünde, dilleri bir karış, özentileri ve başlarındaki fesin utancı ile yılışır kalırlardı.

«Muhammed ümmeti» çürüten bir vucuttu. Komprador burjuvazi onu emen kanser. Komprador KANSERİN içine Türk - Müslüman «hücreleri» de katılabilir. Ne var ki onlar, daha katılır katılmaz «Milletten» kopar, soysuzlaşır, leventleşirlerdi. Ya zirzop derebeği artığı «MİRASYEDİ», yahut Türk olduğunu «keşf» ettirmemek için kanteri döken burjuva melez çitkirdim «ZÜPPE» olarak damgalanırdı.

Onun için, Mustafa Kemal, yerli-millî burjuvazi adına Zaferi teşkil eder etmez, Türkiye'nin o Lokalize Komprador Kanserini nispeten kolayca, bir bıçakta ameliyat edip temizleyiverdi, idi.

Bugün, Türkiye'ye egemen FİNANS-kapital zümresi hiç te öyle, zeytinyağı ile su gibi milletten AYRILMIŞ, bir ustura vuruşu «TRAŞ» in-kılâbı ile «Devrime» uğratılacak bir «Lokalize» (mevzî) UR değildir. Konuyu basitleştirmek için hekimlikten örnek alalım. Deride mevzî bir kanseri, acemi operatör bıçakla kabaca kesip attı mı, iş bitmez. Ameliyat yerinde kızıl ve ak kandamarlarının açık ağızlarından vücuda (kazınıp atıldı sanılan) kanserin hücreleri girebilir. Bu kanser hücreleri, vardıkları iç organlarda «Metastaz» denilen tohum atmalarını yapar. O zaman, derideki lokalize kanserle kıyaslanamıyacak ağırlıkta «inoperabl» (ameliyat kabul etmez) habis urlar alır yürür.

Finans - kapital: eski lokalize Komprador burjuva kanserinin, millet yapısı derinliklerine metastaz yapmış habis ura benzer. Finans-kapital kanserinin nasıl metastazlar yaptığına en son örnek Ortadoğu Üniversitesi olaylarıdır.

Üniversite önünde Elçilik otomobili yanarken Komer niçin o denli —Nâzım Hikmet köşeleri yapmış—, Kurdaş'la can cana en keyifli kahkahalar attı, Elçi, 19 uncu yüzyıl modelinde Türkiye'ye gece yarısı ulti-matom çekmek şöyle dursun, geçmişolsuna koşan gazetecilere bile «karın ağrısı» demedi. Çünkü, Elçi Türkiye içindeki «metastaz»larından emindi. Adalet Partisi, yanan eski otomobilin yerine gıcır gıcır yenisini Büyük Millet Meclisindeki Partilerin utangaç oylarıyla sağlayıp özürler diliyecekti.

Adalet Partisi torbada kek'ikti. Mesele başkaydı. CIA'nın «PENTAGONİZM»i asıl başka fırsatları kolluyordu. Gençlik, ikide bir Amerikan 6 ncı filosunu tefe koyup Türk milletine «Amerikan mandasını» 40 yıl önce Sivas kongresinde hasıraltı eden Mustafa Kemal'i hatırlatıyordu. Ya afyonlanmış halk yığınları ayırır mı? Ötede, şu sekseninden sonra «ORTANIN SOLU» sazını çalan İnönü Paşa'nın Cumhuriyet Halk Partisi ile Ordu ve Bürokrasi çevresi İkinci Kuvayımı-liyeciliği (Demokratik Devrimi) ciddiye alırsa?

Öyleyse ne yapılacaktı? Önce HALK yığınları ile gençlik arasına KAN sokulmalı idi. Dolmabahçeye bakan Amerikan Donanması önünde secdeye kapanmak hiç te «dini siyasete alet etmek» olamaz. İşsizlik ve açlık beynine vurmuş kuru kalabalık içine, şirket, Belediye, Devlet kapıkulu 25 er liraya tutulmuş on onbeş fedai sal-

dın mı, kolay. Allahuekber'li ismarlama Toplum Namazlarından sonra insanları hayvanlara yediren Bizans sirkleri bulunmaz açık hava tiyatrosu olur. Nurcu Komando'lar, Keşçi «Ergenekon arslanları». Derken Kruşçof'un «Çelikten Tabutlara çevrilir» dediği «Yenilmek bilmez Armada» 6 ncı Filo «ZİYARET HAKKI»nı kullandı. Ve Amerikan helikopterleri altında, Pentagon kurmaylarının planladıkları KANLI PAZAR trajedisi: bütün senaryoları, stratejileri, taktikleri, parolaları, mustaları, hançerleriyle Taksim meydanında oynandı. 19. Yüzyılda bir gâvur uğruna böylesine açıkça hey hey! li Müslüman Haçlılar Seferi olamazdı.

Kalıyordu: «ORTANIN SOLU». İnönü Türkiye'nin De Gaulle'ü idi. Ama, önce De Gaulle «Kendi kendisini yapan adam» idi; sonra Türkiye Fransa değildi. Ayrıca İnönü İkinci Emperyalist Evren Savaşında: «Bize zeki değil, itaatlı Gençlik lâzım» demişti. Ayrıca bizim «De Gaulle'ün bir de «tükenmez» FOBİsi vardır: «AŞIRI!» Kırk yıldır, Finans-kapitalin Türkiye'yi Amerikan mandasından beşbeter kurbanlık koyun gibi Amerikan ÜSSÜ yapması «Aşırı» sayılmadı. Parayla tutulmuş katillerin, Amerikalı zamparaların Türk kızlarıyla rahat eşleşmeleri için, Tekbirler koparak polislin yardımıyla adam bıçaklamaları ve kol gezmeleri «Aşırı» sayılmadı. Polis zıندانlarında işkence yapanlar değil, sırf maaş karşılığı olmaksızın halksever oldukları için o işkencelere uğratılanlar: «AŞIRI» sayıldı... Netice hepimizin gözleri önündedir.

Komer (CIA) o ismarlama FOBİyi gelenekleştirmiş kimi CHP kodamanlarını kendisinden önce Amerikan kâbesinde Hacılığa çıkarttı. Git-tiler, derslerini gördüler, geldiler. 12 Nisan günlü Ulus'ta şu bildiri yayınladılar:

«Yüksek tahsil gençliği... asıl amaçlarından saptırılmıya başlanmıştır.» Sıkı geldi «DEMOKRASİ» ağalarımıza. «Baskı», «Demagoji», «Şantaj», «Zorbalık» varmış. Kimden? Bİldiriye göre: «Anayasaya aykırı baskı kanunları getiren» İktidardan değil: o kanunsuzlukları gerçek demokrasi hak ve görevlerini kullanarak protesto eden Gençlikten geliyormuş.

Dahası var: «İhtilâlcî sosyalistlerden bile yararlanmayı mübah sayacak kadar sorumsuzluk içinde» imiş... Kim? Gene İktidar! Anlaşıldı mı? Yani CHP «Merkez Yönetim Kurulu» ile «Üniversiteden bazı»ları (aralarına yasak savma kabilinden olsun bir tek CHP li Genci almaksızın) bir gece yarısı, İktidara resmen şu yuf borusunu çalıyor: «Ne duruyorsun? Gençliğe saldır. Yoksa sen de ihtilâlcisin!» Gençliğe karşı pis bir bomba patlatılmıştı.

Ertesi (13 Nisan) günlü Ulus bombanın kokusunu daha bir açıkladı. Finans-kapitalden belki bir avukatlî iş, veya seçim, geçim külâhı uman bir avukat «AŞIRI SOL»a veryansın etti. Başlık: «ZORBALIK». «AŞIRI SOL»: Büyük hizmetlerle kendini yurduna adanmış bir Üniversiteyi temelinden yıkmak» istiyormuş. Oysa, gençlik, Emperyalizmin Ortadoğuda «bilimcil» ca-

susluk üssü yapmak istediği ODTÜ yü millileştirmek istiyordu.

CHP organı Ulus'ta, besbelli bir CHP düşmanı kaleme göre: «Daha önemlisi iktidarın bütün geçenlere seyirci kalıp devlet otoritesinden şüphe duyuracak kayıtsızlığı» imiş. «İktidar Ortanın Soluna korkuyla karşı çıkacağına kanunları uygulamalı» imiş... Bu, açıktan açığa, kötü bir CHP borazanının Toplum Polisini Gençliğe karşı saldırıya geçirtme borusuydu. Sükan homurtuyla sırttı.

O gün, «KURDAŞ (Komer'in Omuzdaşı), Valiliğe gönderdiği yazıda İŞGAL ve ZORBALIK hareketlerinin milyonlarca lira değerindeki eğitim araç ve gereçlerine el koyduklarını» bildirdi... Gözden kaçmıyor: CHP'nin bildiri yuf borusunda «ZORBALIK», Ulus kalemsöründe «ZORBALIK», Rektör provokasyonunda «ZORBALIK»! Adamlar birbirlerinin ağızlarına tükürmüşler. Birbirlerinden aktardıkları sözcüklerde bile değişiklik yapmıyacak denli kaba kapıkuludurlar.

Oysa, bu efendilerin hepsi de: «İŞGAL» dedikleri protestonun ÇARŞAMBA günü biteceğini biliyorlardı. Kendiliğinden medenice kalkacak bir durumu illâki Polis zoruyla yokuşa sürmez «ZORBALIK»ın ta kendisi değil miydi? Onların maksadı: Gençliğe gözdağı vermek, CHP'yi Gençlikten boş düşürmekti.

Daha ertesi günü (14 Nisan), Ulus, özlediği «ZORBALIK»ı muştuladı: ODTÜ eşkiya basılırcı basılmıştı. Amerikan usulü (PARA+ZORBALIK) karşımı kulis ve Adliye provokasyonlarıyla, bir kaç zavallı züğürt Turizm tellâllığı yaptırılma kertesine düşürülen dolar kurbanı TMTF adına biri «ZORBALIK»ı şöyle haklı çıkartmaya çalışıyordu Ulus'ta:

«Binlerce yüksek üniversite gencinin istikbali beynelmîlê uşakların ideolojik maksatlarına terk edilemez!»

Washington Pentagonizminin «BEYNELMİLEL UŞAKLARI». Finans-kapital kıyma makinasını, hiçbir «Yabancı elçi» yahut «Gâvur parmağı» ortada görünmeksizin böyle «içten» ve kendiliğinden işletebiliyordu.

O zaman neyi öğrendik? Bütün Öğrenci Birlikleri ve Asistanlar: Üniversiteye giren polislin «YAĞMACILIK» ettiğini açıkladılar. «Milyonlarca lira değerindeki» nesnelere polis yağma etsin, kırsın, döksün. Ama, Üniversitenin ÇALIŞAN yığınları, millet yararına en verimli koruyup işletmesin! Yarı sömürgeleştirilmiş bir ülkenin Finans-kapital saltanatı bunu istiyordu. «Gâvur» taş atıp kolunu mu yoracaktı?

Olay bu. Burada en acıklı gelen şey: İnönü gibi tecrübeli bir Millî Kurtuluş Savaşçısının, nasıl kündeğe getirili getiriliverdiği. CHP, her zamanki küçüburjuva kitlesinin yalpalayışı ile, ülkücü gençlikten ipini koparıyordu. CHP de yeni «İntihar Ekipleri», miskin seçim ütopyasıyla, direksiyonu ele geçirme provokasyonundaydı.

Kendi düşen ağlamaz. Biz CHP'ye henüz bel bağlamış milyonlarca fukaranın bu deneyden yararlanışını önemli görürüz.

Ankara Üniversitesi Talebe Birliği kongresinde alınan karar

Ankara Üniversitesi Talebe Birliği 22. Dönem Olağan Genel Kurulunun oybirliği ile aldığı karardır:

Türkiye, yarı sömürge yarı feodal bir ülkedir. Geriliğimizin ve fakirliğimizin biricik kaynağı bütün mazlum dünya halklarının baş düşmanı Amerikan Emperyalizmi ve onun içimizdeki işbirlikçileri ile feodal kalıntılarıdır.

Biz, halkımızın kurtuluşu uğrunda: emperyalizme ve onun yerli uşaklarına karşı:

Bütün millîci sınıf ve tabakaların yanında,
• Anti-emperyalist, yani MİLLÎ,
• Anti-feodal, yani DEMOKRATİK
DEVİRİM mücadelesinin ayrılmaz parçasıyız.
Bu yolda:

Biz gençlik olarak, yılmadan, korkmadan, utanmadan, savaşaçağız.

Türkiye halkının millî-demokratik devrim mücadelesi ergeç zafere ulaşacaktır. Buna inancımız tamdır.

YAŞASIN EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞAN DÜNYA HALKLARI,
KAHROLSUN AMERİKAN EMPERYALİZMİ VE ONUN YERLİ UŞAKLARI,
YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE.

12/4/1969

A.Ü.T.B. 22. Dönem Kongre Divanı Başkanı
Akın ÖZDEMİR

Amerikalı muhabir Anna L. Strong'la konuşma

Mao Tse-tung

Mao Tse-tung'un 1946 Ağustos'unda Amerikalı muhabir Anna Louise Strong'la yaptığı konuşma, o dönemde Çin'deki ve dünyadaki duruma ilgili son derece önemli ve ünlü tahlilini kapsamaktadır. Amerikan emperyalizminin ikinci dünya savaşının sonundan itibaren tutacağı yolu önceden gören Mao Tse-tung'un bu tahlili, bugün Çin Komünist Partisinin barış ve savaş meseleleri ile ilgili görüşünün esasını meydana getirmektedir.

Mao Tse-tung, «Emperyalistler ve bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır» ünlü tezini bu konuşmada ileri sürmüştür. 1 Aralık 1958'de yaptığı bir konuşmada Mao Tse-tung bu tezini daha da geliştirerek, şunları söyledi:

«Nasıl ki, dünyada ikili bir tabiata sahip olmayan hiç bir şey yoksa (bu zıtların birliği kanunudur), emperyalizmin ve bütün gericilerin de ikili bir tabiatı vardır: onlar aynı zamanda hem gerçek kaplanlar hem de kâğıttan kaplanlardır. Tarihte, devlet iktidarını ele geçirmeden önce ve iktidarı ele geçirdikten sonra kısa bir süre için, köle sahibi sınıf, feodal toprak sahipleri sınıfı ve burjuvazi zinde, devrimci ve ilerici idiler; gerçek kaplanlardı. Ancak, zamanla, onların zıtları -yani, köleler sınıfı, köylü sınıfı ve proletarya- adım adım kuvvetlendikçe, onlara karşı mücadele ettikçe ve gittikçe daha çok yenilmez hale geldikçe, bu hâkim sınıflar adım adım ters yönde değiştiler; gerici, geri sınıflar haline, kâğıttan kaplanlar haline dönüştüler. Ve giderek halk tarafından devrildiler ya da devrilecekler. Gerici, geri ve çürümekte olan sınıflar halka karşı yaptıkları ölüm-kalım mücadelelerinde bile bu ikili tabiatlarını korudular. Bir yandan, gerçek kaplanlardı; halkı yiyip bitirdiler, milyonlarca on milyonlarca insanı yiyip bitirdiler. Halk mücadelesi dâvası bir güçlükler ve zorluklar döneminden geçti ve bu yolun üzerinde pek çok zikzaklar vardı. Çin'de emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizminin egemenliğini yıkmak, Çin halkı için yüz yıldan daha uzun sürdü ve 1949'da zafere ulaşılincaya kadar on milyonlarca Çinlinin hayatına mal oldu. Bir bakın! (Emperyalizm, feodalizm ve bürokrat-kapitalizmi -ç.) canlı kaplanlar, çelikten kaplanlar, gerçek kaplanlar değil miydi? Ama sonunda kâğıttan kaplanlar, cansız kaplanlar, kof kaplanlar haline geldiler. Bunlar tarihi olgulardır. Bu olgular görülüp işitilmedi mi? Bu olguların gerçekten binlerce ve on binlercesi olmuştur! Binlerce ve on binlercesi! Bu yüzden, işin özü açısından, uzun vadeli açıdan, stratejik açıdan bakıldığında, emperyalizm ve bütün gericiler gerçekte ne iseler odurlar, yani kâğıttan kaplanlardır! Bizler stratejik düşüncemizi bu esasa dayandırmalıyız. Öte yandan, aynı zamanda onlar halkı yiyip bitiren canlı kaplanlar, çelikten kaplanlar, gerçek kaplanlardır. Taktik düşüncemizi de bu esasa dayandırmalıyız.»

STRONG : Amerika'nın şimdiye kadar yapılmış yardımların ötesinde Çan Kay-şek'e yardım yapmayacağını varsayarsak, Çan Kay-şek daha ne kadar süre savaşa devam edebilir?

MAO : Bir yıldan fazla bir süre.

STRONG : Çan Kay-şek ekonomik bakımdan bu kadar uzun bir süre dayanabilir mi?

MAO : Dayanabilir.

STRONG : Eğer Amerika bundan böyle Çan Kay-şek'e yardım etmeyeceğini açıkça ilân edecek olursa ne olacaktır?

MAO : Henüz Amerikan hükümetinin ve Çan Kay-şek'in savaşı yakın bir gelecekte durdurmayı istediklerini gösteren hiç bir işaret yoktur.

STRONG : Komünist Partisi daha ne kadar süre dayanabilir?

MAO : Bizim isteğimiz söz konusu ise, savaşı bir gün bile uzatmak istemiyoruz. Ama eğer şartlar bizi savaşıma zorlarsa, sonuna kadar savaşabiliriz.

STRONG : Amerikanın Sovyetlere karşı savaş açma ihtimali hakkında ne düşünüyorsunuz?

MAO : Sovyetlere karşı savaş propagandasının iki yönü var. Bir yandan, Amerikan emperyalizmi gerçekten Sovyetler Birliğine karşı bir savaş hazırlanmaktadır; Sovyetlere karşı savaş propagandası ve Sovyetler Birliğine karşı yapılan diğer propaganda, böyle bir savaş için siyasi hazırlık niteliğindedir. Öte yandan, bu propaganda Amerikan emperyalizminin karşı karşıya bulunduğu gelişmeleri gizlemek için Amerikan gericilerinin kullandıkları bir perdedir. Bu gelişmeler Amerikan gericileriyle Amerikan halkı arasındaki gelişmeler ve Amerikan emperyalizmiyle diğer kapitalist ülkeler ve Amerikan emperyalizmiyle sömürge ve yarı-sömürge ülkeler arasındaki gelişmelerdir. Bugün, Amerikan Sovyetler Birliğine karşı savaş şiarının asıl anlamı, Amerikan halkının ezilmesi ve Amerikanın saldırgan kuvvetlerinin kapitalist dünyanın geri kalan kısımlarına yayılmasıdır. Bildiğiniz gibi, hem Hitler hem de onun ortağı olan Japon saldırganları Sovyet aleyhdarı şiarları uzun süre kendi halklarının köleleştirilmesi ve başka ülkelere saldırı için bahane olarak kullandılar. Şimdi Amerikan gericileri de aynı şekilde davranıyorlar.

Bir savaş başlatmak için Amerikan gericileri her şeyden önce Amerikan halkına saldırarak zorundalar. Şimdiden Amerikan halkına saldırıyorlar; Amerikan işçilerini ve demokratik çevreleri siyasi ve ekonomik bakımlardan eziyorlar ve faşizmi getirmeye hazırlanıyorlar. Amerikan halkı Amerikan gericilerinin saldırılarına karşı direnmelidir. Direneceğine inanıyorum.

Amerika ile Sovyetler Birliğini Avrupa, Asya ve Afrika'daki bir çok kapitalist, sömürge ve yarı-sömürge ülkeyi içine alan geniş bir alan ayırmaktadır. Amerikan gericilerinin bu ülkeleri kendilerine bağımlı hale getirmeden önce Sovyetler Birliğine saldırımları söz konusu olamaz. Amerika Pasifik'te şimdi bütün eski İngiliz nüfus alanlarının toplamından daha geniş alanları denetimi altında tutuyor; Japonya'ya, Çin'in Kumintang yönetimi altındaki kesimine, Kore'nin yarısına ve Güney Pasifik'te hâkim durumdadır. Orta ve Güney Amerika'yı çoktan beri denetimi altında bulunduyor. İngiliz imparatorluğunun tümünü ve Batı Avrupa'yı da denetimi altına almak istiyor. Çeşitli bahaneler kullanarak, Amerika, geniş çapta askeri düzenler hazırlıyor ve birçok ülkelerde askeri üsler kuruyor. Amerikan gericileri bütün dünyada kurdukları ve kurmaya hazırladıkları askeri üslerin Sovyetler Birliğine karşı yöneldiğini söylüyorlar. Bu askeri üslerin Sovyetler Birliğine karşı yöneldiği doğrudur. Ancak, bugün için, Amerikan saldırısına uğrayacak ilk hedef Sovyetler Birliği değil, bu askeri üslerin bulunduğu ülkelerdir. Bu ülkelerin yakın gelecekte kimin, Sovyetlerin mi yoksa Amerika'nın mı kendilerini ezdiğini anlayacaklarına inanıyorum. Amerikan gericilerinin kendilerini bütün dünya halklarının karşısında bulacağı gün gelecektir.

Elbette ki, Amerikan gericilerinin Sovyetler Birliğine saldırmaya hiç niyetleri olmadığını söylemiyorum. Sovyetler Birliği dünya barışının savunucusu ve dünyanın Amerikan gericilerinin

hkimiyeti altına girmesini önleyen kuvvetli bir unsurdur. Sovyetler Birliğinin mevcudiyetinden ötürü, Amerika'daki ve bütün dünyadaki gericilerin ihtiraslarını gerçekleştirmeleri kesin olarak imkânsızdır. Amerikan gericileri bu yüzden Sovyetlerden kudurmuşcasına nefret ediyor ve bu sosyalist devleti yıkmanın hayalini kuruyorlar. Ama, Amerikan gericilerinin şimdi, ikinci Dünya Savaşından hemen sonra, bir Sovyet - Amerikan savaşı naraları atmaları ve havayı bulandırmaları bizi onların gerçek amaçlarına daha yakından bakmaya zorluyor. Yakından bakılınca görülüyor ki, Sovyet aleyhtarı şiarlar örtüsü ardında Amerikan işçilerine ve demokratik çevrelerine azgınca saldırıyor ve Amerikanın dışı doğru yayılmasının hedefleri olan bütün ülkeleri Amerikaya bağımlı hale getiriyorlar. Amerikan halkı ve Amerikan saldırısı tehdidi altında olan bütün ülkelerin halkları birleşmeli ve Amerikan gericilerinin ve onların bu ülkelerdeki uşaklarının saldırılarına karşı mücadele etmelidirler. Ancak bu mücadelede zafer kazandıkları takdirde, üçüncü bir dünya savaşı önlenemez.

STRONG : Söyledikleriniz çok açık. Fakat, Amerika'nın atom bombası kullandığını farzedelim; Amerika'nın İzlanda'daki, Okinawa'daki ve Çin'deki üsleri üzerinden Sovyetler Birliğini bombaladığını farzedelim?

MAO : Atom bombası, Amerikan gericilerinin halkları korkutmak için kullandıkları kâğıttan bir kaplandır. Görünüşte korkunçtur, ama gerçekte değildir. Elbette ki, atom bombası insanları kitle halinde yok eden bir silahtır, ama bir savaşın neticesinin ne olacağını bir veya iki yeni çeşit silâh değil, halk karar verir.

Bütün gericiler kâğıttan kaplanlardır. Gericiler görünüşte korkunçturlar, fakat gerçekte o kadar güçlü değillerdir. Uzun vadede gerçekten güçlü olan gericiler değil, halktır. Rusya'da 1917 Şubat devriminden önce, hangi taraf gerçekten güçlüydü? Yüzeyde Çar güçlüydü, ama Şubat devriminde rüzgârın bir esişyle yıkılıp gitti. Rusya'da son tahlilde güçlü olan işçi, köylü ve asker Sovyetleriydi. Çar, kâğıttan bir kaplandan ibaretti. Hitler de bir zamanlar çok güçlü sayılmıyordu mu? Ama tarih onun kâğıttan bir kaplan olduğunu ispat etti. Mussolini de, Japon emperyalizmi de böyleydi. Sovyetler Birliğinin ve demokrasiye ve özgürlüğe bağlı olan bütün ülke halklarının gücü, aksine, önceden tahmin edilene çok üstünde olduğunu ispat etti.

Çan Kay-şek ve taraftarları, Amerikan gericileri, bütün hepsi kâğıttan kaplanlardır. Amerikan emperyalizminden söz ederken, insanlar onu korkunç derecede güçlü görüyorlar. Çinli gericiler, Çin halkını korkutmak için Amerikanın «kuvvetini» kullanıyorlar. Ama tarihteki bütün gericiler gibi Amerikan gericilerinin de fazla güçlü olmadıkları ispat edilecektir. Amerika'da gerçekten kuvvetli olan başkaları, yani Amerikan halkı vardır.

Çin'in durumuna bir bakın. Güvenebileceğimiz tüfekten ve darıdan başka hiç bir şey yok, ama tarih eninde sonunda bizim tüfeğimizin ve darımızın, Çan Kay-şek'in tanklarından ve uçaklarından çok daha kuvvetli olduğunu ispat edecektir. Çin halkı hâlâ daha pek çok güçlüklerle karşı karşıya olduğu halde ve Amerikan emperyalistlerinin ve Çin gericilerinin ortak saldırılarından doğan güçlüklerle daha uzun bir süre göğüs germek zorunda olduğu halde, gericilerin yenildiği ve bizim zafer kazanacağımız gün gelecektir. Bunun sebebi basittir: çünkü gericiler geriliği, biz ilerlemeyi temsil ediyoruz.